THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JAN 16 1950
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXIV M., 2 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. SAUSIO - JANUARY 13 D. KAINA 10 C.

New York Public Library 70 Fifth Ave.

Čia sprendžiami Amerikos ir pasaulinės politikos klausimai.

Dabar

Amerika ir Kinija
Ar dabar laikas?
Nesurado prasmės
Tito ir Stalinas

JUOZAS TYSLIAVA

Prezidentas Trumanas mano, kad tolimesnis kišimasis į Kinijos reikalus gali išprovokuoti karą.

Štai, kodėl Jungtinės Valstybės atsisakė gelbėti Formozos salą, paskutinę Kinijos nacionalistų tvirtovę.

Laikas, žinoma, parodys, kiek šiame prezidento sprendime būta išminties.

Faktas, betgi, yra toks, kad Amerikos pagalbos tiekimas Graikijai iki šiol neišprovokavo karo su Sovietų Sąjunga.

Tą patį reikėtų pasakyti ir dėl Turkijos, kuriai Dėdė Samas tebesiunčia pagalbą.

***

Tuo metu, kai Anglija pripažįsta komunistinę Kiniją, o Jungtinės Valstybės atsisako gelbėti Formozos salą, Sovietų Sąjunga visomis keturiomis padeda raudonosiems kinams.

Visa tai primena nelaimingos atminties Chamberlainą, kuris 1938 metais, grįžęs iš Miuncheno, didžiavosi "mūsų laiko taika."

Tik Winston Churchill nepasidavė tam psichozui. Jis tada atvirai pasakė:

"Jūs siūlote pasirinkimą tarp karo ir negarbės. Jūs pasirinkote abu: negarbę ir karą".

Karas, kaip žinoma, prasidėjo lygiai po metų laiko.

***

Nepriklausomos Lietuvos valstybės nebėra.

Geriausi lietuvių tautos sūnūs ir dukterys yra išžudyti arba išblaškyti po visus penkis žemės kontinentus.

Bet, štai, Juozas Šalna Naujienose (tiesa, "skaitytojų balsuose") prokuroro balsu šaukia, "kad anksti ar vėlai visuomet pasieks juos teisingumo ranka ir kiekvienas turės atsakyti už savuosius nusikaltimus."

Supraskite: visi tie, kurie ruošė 1926 m. gruodžio 17 perversmą...

O kai dėl anų trijų kilnių dr. K. Griniaus žodžių — "amnestuokime vieni kitus" — tai ir Juozas Šalna, atsigrįžęs, tvirtina, kad jie — "tušti".

***

Machiavelis sako, kad "valdžia yra bloga ne todėl, kad ji bloga, bet todėl, kad ji duodasi nuverčiama."

Kaip žinoma, 1926 m. gruodžio 17 d. perversmą Lietuvoje ruošė krikščionys demokratai, bet... valdžią pasiėmė tautininkai.

Tuo tarpu Šventame Rašte sakoma, kad "laimingi tie, kurie valdo..."

Apie Lietuvos valstybės praeitį būtų galima daug ko pasakyti ir net pajuokauti.

Bet, ar dabar laikas juokauti?

Todėl ir Naujienų bendradarbiams (a la Šalna) draugiškai patariame prikąsti liežuvius.

***

Naujoji Aušra "nebeišeis ne todėl, kad ji nebenorėtų ar nebegalėtų eiti, bet todėl, kad **neranda prasmės toliau eiti.**"

Toliau Naujosios Aušros redaktorius savo "baigiamajame žodyje" aiškina, kad dabar "laikai yra kiek kitokie, negu savo laiku Prancūzijoj, kad užtektų 7 apaštalų atgaivinti lietuviškąjai visuomenei..."

Taip ir nežinotume, kodėl tas žurnalas sustojo, jeigu ne kitos to buvusio redaktoriaus "kontradikcijos", iš kurių pagaliau matyti —

"...viena iš šio žurnalo sustojimo priežasčių yra AIDŲ perkėlimas į JAV."

TRUMANO ŪKIO IR FINANSŲ PLANAS

AMERIKOS UŽSIENIO POLITIKA LIEKA TA PATI

Antrosios sesijos susirinkusiam 81 kongresui prezidentas Truman patiekė savo pranešimą apie bendrą padėtį krašte, apžvelgdamas visas gyvenimo sritis ir iš naujo patiekdamas savo Fair Deal programą.

Svarbiausia prezidentas reikalavo pakelti socialinės apdraudos mokesčius, išleisti įstatymą prieš negrų skriaudimą, įsteigti ligonių kasą, panaikinti Taft - Hartley įstatymą, pakelti bedarbio pašalpos minimumą ir kt.

Toliau savo pranešime apie padėtį JAV jis pareiškė: "Visagalio malonės dėka esame nepriklausomas kraštas, kuris turi ateičiai tokių galimybių, kurių niekad neturėjo joks kitas kraštas pasaulio istorijoje".

Konkrečiai jis kalbėjo apie krašto pramonę, finansinę, žemės ūkio padėtį ir užsienių politikos klausimais.

Pasitenkindamas vidaus ir užsienio laimėjimais, prezidentas ir toliau Jungtinėms Tautoms užtikrino visišką JAV paramą, bet atskirai pabrėžė reikalą pačioms JAV turėti stiprią ir pastovią gynimosi organizaciją, kartu primindamas, kad reikalinga prailginti visuotinės karinės prievo igaliojimus, kurie, nors ir nebuvo panaudoti, baigiasi šiemet birželio mėn.

Pakartojęs savo užsienio politikos programą, kuri pagrinde sudaro ligšiolinės politikos tęsinį, jis kvietė kongresą ją remti, nežiūrint partinių įsitikinimų. Jis pabrėžė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės gali sulaikyti pasaulinę komunizmo provokaciją, nurodydamas, kad jau esąs praėjęs pats svarbiausias "šaltojo karo" laikotarpis, nes atsiremta prieš komunistinę įtaką Vakarų Europoje ir Viduržemio jūros rajone. Tolimesnės užsienio pagalbos nutraukimą ar pavojingai didelį jos sumažinimą prezidentas laiko pasitarnavimu demokratijos priešams. Tolimųjų Rytų klausimu prezidentas užsiminė tik ryšium su pagalbos tiekimu techniniai atsilikusiems kraštams.

Vėliau atskirai kongresui patiektuose projektuose prezidentas išdėstė savo planus krašto ūkio ir finansų reikalais.

Ateinančių penkerių metų tikslu jis nurodė 64 milijonus darbovie čių su metine gamyba 300 bilijonų dolerių. Pažangumas per tą laiką gali tiek pakilti, kad kiekviena galva vidutiniškas savo metines pajamas galinti padidinti 1 tūkst. dolerių.

Šįkart prezidentas reikalavo nežymiai pakelti mokesčius, kurių projektus pažadėjo kongresui vėliau pateikti.

Savo patiektame finansiniame plane prezidentas pasiūlė liepos mėn. prasidedantiems fiskaliniams metams biudžetą $42,439,000,000. Deficito išlyginimui reikėtų, kaip ir anksčiau prezidentas buvo pranešęs, pakelti mokesčius.

Naujajame biudžete 13,5 biliono dol. numatyta kariniams reikalams, taigi per 400 milijonų dol. daugiau, negu ligšioliniame biudžete. $4,700,000,000 iš čia skiriama užsienio paramai. Dideles išlaidas sudaro ir vidaus politikos programos vykdymui skiriami gryni pinigai, kurie prezidento apskaičiuojami $12,476,000,000 sumai.

Bendras išlaidas išdalijus visiems JAV gyventojams, kiekvienam asmeniui tektų $282.17. Jos yra mažesnės už pereitųjų metų projektą, bet 858 milijonais didesnės už šių fiskalinių metų išlaidas.

Šiuo metu kongresas svarsto biudžeto klausimą. Yra bendra tendencija ji sumažinti, nes prisibijoma ir vėl 5 bilijonų dolerių deficito.

200 JAV tankų pakeliui į Formosą

Turkišku laivu "Mardin" iš Philadelphijos taut. Kinijos kariuomenei pakrauta 200 tankų ir šarvuotų automobilių, užpirktų Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Taut. Kinijos pasiuntinys Washingtone pareiškė, kad šie tankai Amerikoje užpirkti dar 1947 m. kongreso Kinijai pripažintais pinigais. Minėtieji tankai ir šarvuotieji automobiliai priklausė JAV kariuomenei ir turi tik savo numerius, bet JAV kariuomenės ženklai yra pašalinti.

Valstybės departamento spaudos atstovas ta proga paaiškino, kad Kinijos vyriausybės agentai turėjo teisę pasirinkti tokių dalykų, kurių jie nori. Kadangi JAV dar Kiniją pripažįsta, tat negali uždrausti jai šitų tankų išsivežti. Už tankų pervežimą ir pakrovimą Kinijos vyriausybė susimokėjo iš savo išteklių.

Titotizmas — didžiausias pavojus Maskvos politikai Europoje.

Štai, kodėl kalbama, kad šį pavasarį Stalinas ruošiasi naujoms atakoms prieš maršalą Tito.

Bet taip pat tvirtinama, kad tai nereiškia ruošimosi karo veiksmams.

Tuo tarpu Jugoslavijos diktatorius, kurio iki šiol Kominformo šunes nepajėgė įkąsti, daro biznį su Vakarų valstybėmis.

Faktinai, maršalas Tito savo buvusį mokytoją jau senai pasiuntė po velnių.

BRITAI PRIPAŽINO KINIJOS RESPUBLIKĄ

Sausio 6 d. Londone pranešta, kad D. Britanija pripažino Kinijoje susikūrusią komunistinę liaudies respubliką. Britų vyriausybės kalbėtojas paaiškino, kad šį žygį D. Britanija padarė todėl, "jog ši vyriausybė yra tikroji Kinijos vyriausybė ir D. Britanija pripažįstanti jos politiką", tačiau dauguma užsienio diplomatų mano, kad šitai įvykdyta, norint apsaugoti britų investicijas Kinijoje ir jų Hong Kong koloniją.

Jungtinės Amerikos Valstybės ir Prancūzija, kaip pranešama, nemano greitai pasekti savo sąjungininkės pavyzdžiu, o šį D. Britanijos žygį laiko vakariečių fronto Azijoje sulaužymu. Ypač JAV kongrese Anglija buvo smarkiai kritikuojama.

Tuojau po D. Britanijos pripažinimo, komunistinę Kiniją pripažino Norvegija, Danija ir Ceilonas. Prieš tai ją buvo pripažinusios jau Sovietų Sąjunga (pati pirmoji), Jugoslavija, Indija, Izraelis. Laukiama, kad netrukus šių pavyzdžiu paseks Belgija, Olandija ir Liuksemburgas.

Tautinės Kinijos vyriausybei, kuri Formozos saloje organizuoja pagrindinį pasipriešinimą raudoniesiems, žinia apie D. Britanijos žygį buvo lygiai tokia pat skaudi, kaip ir žinia apie prezidento Trumano pareiškimą, kad JAV neteiks karinės paramos Formozai, gi tautinės Kinijos pasiuntinys Londone pareiškė, kad Kinija gavo smūgį iš savo tikro bičiulio Yankos.

Tuo tarpu Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, kuri jau tęsia savo posėdžius, prieita prie aštrių susikirtimų su sovietais dėl taut. Kinijos atstovo buvimo. Sovietų atstovas Malik reikalavo pašalinti taut. Kinijos atstovą, įsileidžiant naujosios komunistinės vyriausybės atstovą, tuo reikalu perskaitydamas kom. Kinijos užsienių reikalų ministerio laišką ir patvirtindamas, jog Sovietų Sąjunga jam pritarianti. Malik įspėjo, kad priešingu atveju sovietai pradės boikotuoti Saugumo Tarybos nutarimus.

Sovietų atstovui nesutikus, kad jo rezoliucija būtų kiekvienam nariui įteikta ir vėliau svarstoma ypatingoje sesijoje, pravestas balsavimas. Prieš svarstymą pasisakė 8, tik 2 už.

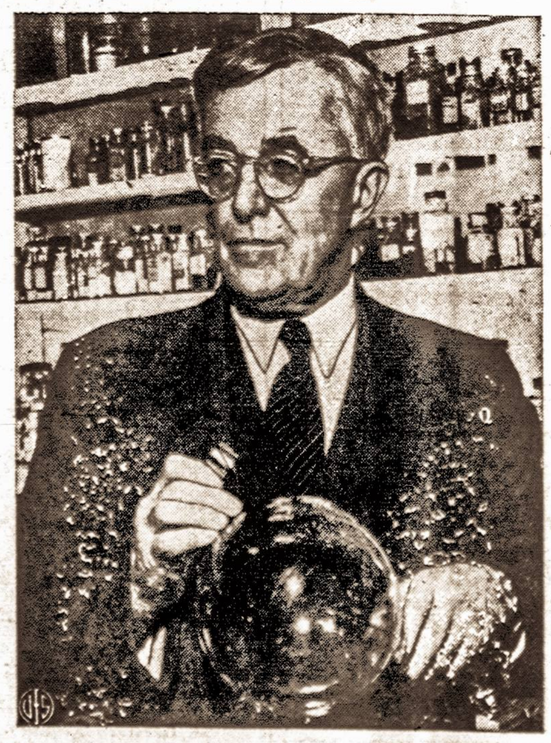

Dr. Irving Langmuir, žymusis Amerikos mokslinin kas, 1932 m. laimėjęs Nobelio premiją už savo išradimus chemijos srityje, tvirtina, kad dirbtinis sniegas bei lietus (iš debesų) esąs įvykęs faktas.

SOVIETAI VIS NAIKINA LIETUVĄ

KO LIETUVA NETEKO 1949 METAIS?

Tuo tarpu, kai kitos tautos naujųjų metų pradžioje suveda savo įvairių gyvenimo sričių laimėjimų balansą, lietuviai, deja, tegali skaičiuoti tik nuostolius, kuriuos Lietuvai neša kiekvieni bolševikinės okupacijos metai.

Pirmieji ir vėlesni metai Lietuvoje dar nebuvo tokie žiaurūs, kaip pereitieji, nes bolševikai manė, kad lietuvių tautą galima būsią geruoju pakreipti į komunizmą, bet vėliau suprato ir pamatė tą atkaklumą, kuriuo lietuvis kovojo už savo teisės savoje žemėje.

To pasėkoje bolševikai pakeitė savo metodus, pasiryžę žūt būt savo programą įgyvendinti. Todėl pereitieji metai ir yra žiauriausi visame tos bolševikinės okupacijos laikotarpyje. Per juos dviem trėmimais — pavasarį ir vasarą vergų darbams į pačias tolimąsias Sibiro sritis iš Lietuvos išvežta per 100,000 lietuvių. Kaunas, kuris buvo laikomas lietuviškiausiu miestu, perniai neteko apie 20,000 gyventojų.

Trėmimai vienodai palietė inteligentus ir darbo valstiečius, nežiūrint amžiaus. Buvo vežami vaikai, suaugę ir seneliai. Žinoma, išvežtųjų vietos buvo pripildytos gyventojais iš Sovietų Sąjungos gilumos. Jie atsisėdo lietuvių sodybosna, jie ir kolektyviniuose ūkiuose užima vadovaujamas vietas ir visaip spaudžia lietuvį ūkininką.

Maskva pasiryžusi ligi 1950 metų pabaigos užbaigti Lietuvos ūkių sukolektyvinimą, tat perniai viso jau buvo įsteigta apie 6,000 kolchozų įvairiose apskrityse. Atrodo, kad šiemet šis planas bus tikrai įvykdytas, nes ūkininkai, jausdami didžiulį persekiojimą, neranda priemonių išvengti jungimosi į kolchozus. Nepaklausiusieji negailestingai tremiami.

Bolševikinis mokslas gyventojams brukamas visur, tačiau ypatingą terorą jautė lietuviškosios mokyklos, kuriose įvesti rušiški vadovėliai. Tai didžiausias smūgis lietuviškajai mokyklai, kuri ligi šiolei dar šiaip taip buvo besilaikanti. Taip pat ir bažnyčia, perniai susilaukė itin sustiprinto persekiojimo. Per mokyklas ir per spaudą buvo nuolatos vedama antireliginė propaganda, jau nekalbant apie tiesioginį bažnyčių ir dvasininkijos persekiojimą, jų suiminėjimus ir trėmimus.

Taigi, nežiūrint, kad visas pasaulis keliasi iš karo griuvėsių, o Jungtinės Tautos pasirašė pagrindinių žmogaus teisių deklaraciją, šviesią dieną mūsų tėvynėje vyksta tokie dalykai, kuriuos juoda ant balto yra pasmerkusi ir pati Sovietų Sąjunga.

McARRAN KALTINA DP KOMISIJĄ

Senato teisinės komisijos pirmininkas McArran, kuris neseniai sugrįžo iš studijinės kelionės po Europą, paskelbė viešumai liudininkų pareiškimus, kuriuose kaltinama DP Komisija. Iš tų pareiškimų aišku, kad DP Komisija savo tarnautojams davusi instrukcijas parinkti emigracijai tokius asmenis, kurių tinkamumas normaliai įsileisti nėra priimtinas. Tai ypatingai liečia buvusius komunistus ar jiems artimo įsitikinimo asmenis ir ypač tuos, kurie būdami Vokietijoje dalyvavo juodojoje biržoje ar kt.

Senatorius McCarran apklausinėjo JAV pilietį, DP Komisijos tarnautoją Cutler, kuris dirbo Miunchene, Butzbache, Heesene ir Frankfurte a. M. Šis pareiškė, kad DP Komisija davusi instrukcijų leisti emigruoti į JAV ir tokiems asmenis, dėl kurių kartais JAV armijos kontržvalgyba turi kai kurių abejojimų. Cutler įsitikinimu, tų 205,000 DP parinkimas daromas, visiškai nežiūrint, kokie tie žmonės yra ir nekreipiant dėmesio į tempą, kad taip smarkiai jis vykdomas. O dėl naujai įneštų pasiūlymų praplėsti šį įstatymą iki 339,000, kurį remia Truman, tardamas, kad pirmasis įstatymas skriaudžiąs žydus ir katalikus, Cutler pareiškė, kad žydai šituo (205,000) įstatymu tikrai nebuvę skriaudžiami, nes "esą, užteko tik, kad tremtinys būtų pasakęs, jog jis turįs žydiško kraujo, jis tuojau pat galėjo vykti į JAV".

AMERIKOS IR PASAULIO ĮVYKIAI

— **Indonezijos diplomatinis** atstovas Washingtone įteikė savo kredencialus ir spaudos atstovams pareiškė, kad jo vyriausybė prašys iš Export - Import banko paskolos krašto atstatymo reikalams.

— **Valstybės sekretorius** Dean Acheson, kongrese gindamas vyriausybės nusistatymą neremti Formozos gynimo, pareiškė, kad JAV Azijoje prieš komunizmą kovos, ūkiniai remdama tautas, kurios dar nėra komunistų užimtos.

— **JAV kariuomenė iš Austrijos** pranešė, kad Vienoje pavyko susekti ir suimti kai kuriuos narius sovietų suorganizuotos ir jų kontrolėje esančios grupės, kuri sistemingai gaudė buvusius sovietų piliečius, gyvenančius JAV okupuotoje Austrijos dalyje.

—**Italijos telegramų agentūra** pranešė, kad čia atvykstantieji atbėgėliai iš Albanijos tvirtina apie sovietų kariuomenės stiprinimąsi Albanijos krantuose. Taip pat ir Saseno saloje, kuri yra netoli Italijos, rengiami artilerijos atsparos punktai.

— **Filipinų prezidentas Elpidio Quirino** pareiškė, kad jis visiškai nesirūpinąs komunistine vyriausybe Kinijoje, ligi ji neužkabina Filipinų.

— **4,400 vyrų sudarantieji** Norvegijos daliniai, kurie šiuo metu dalyvauja Vokietijos okupacinėje kariuomenėje ir stacionuoja Schleswig-Holsteine, po 1951 m. kovo mėn. bus atšaukti į Norvegiją.

— **Kongreso rūmų atstovas** Smith pareiškė, kad "šaltojo karo" metu laimi tik Maskva, o JAV bereikalingai leidžia pinigus. 1945 m. sovietai valdė 190 mil. žmonių, 1948 m. — 450 mil., o 1949 m. — per 800 mil. žmonių.

— **Per 23,000 vokiečių iš** lenkų administruojamų sričių į rytus nuo Oder - Neisse linijos atkelta į britų valdomą Vokietijos zoną.

— **Iš Suomijos pranešama,** kad vyriausybė suėmė 20 asmenų iš tų 56, kuriuos sovietai savo notoje nurodė kaip karo nusikaltėlius. Jie bus apklausinėti.

— **New Yorke atidaryta paroda,** kurioje išstatyti sidabriniai daiktai, savo metu vokiečių nacių nusavinti įvairiems privatiems asmenims. Esama apie 250,000 eksponatų 2 — 3 mil. dol. vertės. Šį rinkinį Vokietijoje atrado JAV kariai. Vėliau jis buvo perduotas IRO tremtinių pašalpai.

— **Kilus Eritrėjoje neramumams** tarp vietinių ir italų, britai įspėjo Italiją ir Abisiniją nesikišti, o norėdami išvengti tolimesnių neramumų, pasiuntė tenai kariuomenės ir karo laivą.

— **Iš Washingtono pranešama,** kad, sumažėjus bendrai anglies atsargai ir darbininkams dirbant vos 3 dienas per savaitę, numatyta sumažinti keleivinių traukinių susisiekimą.

— **Tautinės Kinijos laivyno** karininkai aiškina, kad komunistai, padedami sovietų laivyno, ruošiasi Formozos puolimui.

— **Abisinijos valdovas Halle** Selassie pareiškė Jungtinėms Tautoms savo nepasitenkinimą, kad JT pilnatis Somaliją pavedė italų administracijai. Jis tvirtina, jog tokia padėtis gresianti Abisinijos saugumui.

— **Kenneth de Courcy, "Intelegence Digest"** žurnalo leidėjas, tas pats, kuris perniai buvo pranešęs apie įvyksiantį sovietuose atomo bombos sprogimą, dabar vėl pranešė, kad panaši eksplioziją turėjusi įvykti sausio 7 d.

— **Pragos vyriausybė uždarė** amerikiečių informacijos biuletenį, išrėmė studentą S. Kliachno ir savo spaudoje vėl pradėjo puolimus prieš JAV.

— **Atsiradus nuomonių skirtumams** dėl ateinančių rinkimų datos tarp liberalų ir royalistų, atsistatydino Graikijos ministerių kabinetas. Lygiagrečiai atsistatydino ir kariuomenės vadas Papagos bei gen. štabo šefas gen. George Cosmas.

— **Iš Maskvos pranešama** apie smarkius šalčius, kokie tebuvę čia tik 1941 — 42 m.

Amerikos Lietuvių Savaitė

GRAŽUS RADIJO VALANDĖLĖS KONCERTAS

Gruodžio 18 d. Cleveland Auditorium įvykęs koncertas pasiliks kaip vienas jaukiausių vakarų Clevelando lietuvių gyvenime. Tiesa, buvo vienas panašus ir anksčiau, kada pas mus lankėsi Ona Kaskas. Bet šitas koncertas, surųoštas buv. tremtinių pastangomis ir atliktas jų talentų, turėjo savyje daug nepaprasto.

Pirmiausia, buvo surengtas jaukioje svetainėje, kur nėra gėda atsilankyti. Antra, publikos buvo labai daug ir rinktinės, o trečia ir svarbiausia — programa buvo gražiai sutvarkyta ir skoningai ir meniškai atlikta.

Buv. tremtiniai parodė Clevelando senesniems rengėjams, kad Amerikos lietuviai turi skonį ir jau seniai perauge, kad galėtų dalyvauti rūsyje ir surūkusiose svetainėse, ir kad gera programa visados užtikrina gausią publiką be jokių specialių pritraukimų, pvz., šokių, gėrimų ir užkandžių.

Juzės Augaitytė savo maloniu ir išlavintu balsu visus sužavėjo ne tik tautiškomis dainomis, bet ir operų arijomis, kurias dainavo lietuviškai. Mums, Amerikos lietuviams, buvo ne tik įdomu, bet malonu klausyti, kaip gražiai skamba svetimų operų arijos mūsų gimtoje kalboje. Juzė Augaitytė ne tik mus sužavėjo, bet ir garsusis kritikas Elwell, kuris yra labai šykštus savo pagyrimais, jos dainavimą labai palankiai vertino. Jis taip pat žavėjosi Birutės Smetonienės puikia pianistės technika.

St. Baranauskas visus sužavėjo savo stipriu ir gražiu balsu. Mes manome, kad artimoje ateityje apie jį dar daug gero išgirsime, nes jis turi visus didelio artisto duomenis.

Programoje buvo atliktas ir vienas Vlado Jakubėno kūrinys. V. Jakubėnas akompanavo abiems dainininkams. Jis gilus menininkas.

Baigdamas, norėčiau pasakyti, kad būtų džiugu, jei mūsų rengėjai paruoštų daugiau tokių vakarų, nes tik tuo būdu mes galime Ameriką supažindinti su mūsų kultūra.

P. J. Žiūrys

Juzės Augaitytės ir Galinos Leonienės koncertas Baltimorėje

Pianistė Galina Leonienė, kuri sausio 29 skambins Vienybės metiniame koncerte New Yorke.

BALTIMORE, MD. — Sausio 22 d., sekmadienį, 7 val. 30 min. pp. Lietuvių salėje, 851 Hollins St., įvyks mūsų žinomų menininkių — Lietuvos Operos solistės Juzės Augaitytės ir pianistės Galinos Leonienės — koncertas.

Menininkių vardai lietuvių visuomenei gerai žinomi ir baltimoriečiai nekantriai laukia tokio rimto koncerto. Abi menininkės jau spėjo gerai užsireklamuoti Amerikoje, dalyvaudamos koncertuose įvairiuose miestuose. Ir pasirodymai buvo visur labai sėkmingi ir todėl mes, baltimoriečiai, su nekantrumu laukiame šio koncerto.

K.

GRAŽIAI SUTIKOME NAUJUS METUS

ANSONIA, CONN. Naujųjų Metų proga Juozas ir Marė Radzevičiai susikvietė būrį draugų į savo namus. Tai buvo tikrai puiki puota. Šeimininkai svečius nuoširdžiai vaišino: šeimininkais — gėrimais, o šeimininkė — skaniais valgiais, buvo iškepusi skanų tortą su įrašu: „Laimingų 1950 Metų!"

Sulaukus N. Metų, V. Vyšniauskas pakviestas vadovauti vakarui. Jis pasakė prakalbėlę, primindamas vieningos veiklos reikalą. Toliau jo pakviesti kalbėjo: V. Vailionis, O. Vailionienė, E. Marčiulionienė, O. Vyšniauskienė, J. Radzevičius, S. Bujanauskas, J. Marčiulionis, M. Radzevičienė. Jie visi reiškė įvairiausių naujametinių sveikinimų. Gi Marija Židžiūnienė, dar tik perniai atvykusi iš tremties, prisiminė Lietuvoje likusius tautiečius ir susigraudino jų likimu, kad net toliau negalėjo kalbėti.

Po to ir visi prisiminė sunkią dabartinę Lietuvos padėtį, tikėdamiesi, kad Naujieji Metai gal ką gero ir Lietuvai atnešią.

Taip praėjo N. Metų sutikimas Radzevičių šeimoje, kuri Ansonijos lietuvių gyvenime vaidina svarbią rolę. Nėra to lietuviško darbo, kuriame jie netalkininkautų.

NAUJIEJI ATEIVIAI

Iš tremties čia jau yra viso atvykę trisdešimt lietuvių, su šeimomis ir pavieniui. Didžiuma jų jau gavo darbus ir patenkinti dirba. Sakosi, kad ir pakankamai įsikūrę.

Sunkiau su darbais yra įvairiems specialistams, kurie norėtų savo srityje dirbti. Tokių darbų reta gauti, bet gal vėliau ir tai pavyks.

Šiaip jau tremtiniai noriai jungiasi senųjų lietuvų organizacinin gyveniman, o, štai, neseniai Vasario 16 minėjimo komisijon kaip tik daugiausia jie ir įeina.

Tikimasi, kad šiemetinė minėjimo programa būsianti įdomi.

J. M.

ATVYKO BRONIUS KULYS

BOSTON, MASS. — Bronius Kulys, žymus kultūrininkas ir pedagogas, neseniai pasiekė Ameriką ir sustojo Bostone. Tai yra energinga pajėga kultūriniame ir jaunuomenės auklėjimo darbe. Šiam darbui jis ypač nuoširdžiai ir ryžtingai buvo atsidėjęs okupacijų metu ir tremtyje, nesileisdamas į jokius kompromisus santykiuose su Lietuvos okupantais. Jis yra pergyvenęs žiaurius bolševikų ir nacių kankinimus. Tačiau kalėjimai ir koncentracinė stovykla jo nepalaužė dvasiškai, nors jis daugelį kartų buvo mirties pavojuose.

LAISVĖ ŠMEIŽIA TREMTINIUS

ELIZABETH, N. J. Čia gyveną buvusieji tremtiniai, niekados nenorėtų polemizuoti su Laisvės bendradarbiais, bet taip pat nepraleis straipsnių, šmeižiančių juos.

Laisvė 277 n. rašo, kad kun. Kasperas organizavo keletą šimtų "dipukų" ir jų pagalba grąsino išdaužyti lietuviškos svetainės langus, jei bus leista suvaidinti "Mūsų gyvenimo žaizdos".

Kad buvę tremtiniai yra griežtai priešingi komunistinei propagandai, kaip melui ir šmeižtui, tai neabejotina, bet, kad kun. Kasperas juos būtų organizavęs langų daužymui, tai komunistinis melas.

Ne tik tremtiniai, bet visa Elizabetho antikomunistinė visuomenė, tada subruzdo neleisti tęršti lietuviškos visuomenės, o tuo pačiu ir salės. Tremtiniai, kai tik sužinojo, patys pasirengė, bet ne langų daužyti, o tik sutikti komunistinius šmeižikus ir, kaip gyvi komunistinio teroro atstovai, aktyviai dalyvauti šitame jų vaidinime.

Apgailestaujama, kad miesto administracija uždraudė tokį "kultūrinį" komunistų pasirodymą ir tokiu būdu mes negalėjome šmeižikams nuimti kaukę ir parodyti visuomenei tikrąjį jų veidą.

S. R.

PRAŠO PAGALBOS

Kreipiuosi į mielus lietuvius, prašydamas, jeigu kas gali, pasiųsti maisto siuntinių Vokietijoje gyvenančiam Leonui Adamkevičiui, kuris, užsidaręs viename vokiečių kaimelyje, vargingose sąlygose, jau kuris laikas dirba prie didelio mokslinio veikalo vokiečių kalba "Abhandlung ueber Sprachphysik", kurį, baigus, yra sutikus išleisti žinoma mokslinių veikalų leidykla Marburge.

Siųsti šiuo adresu: Leonas Adamkevičius, Schweinsberg 3, Kr. Marburg, Hessen, US Zone, Germany.

Jonas Mekas

Lietuvi, ar jau paaukojai tremtiniams? Tūkstančiai senelių, našlių, ligonių ir vaikučių liko Europos stovyklose. Sušelpk juos. Siųsk auką:
United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand St., B'klyn 11, N. Y.

MINĖKIME VASARIO 16 SUKAKTĮ

Broliai ir sesės, Amerikos lietuviai!

Artinasi Vasario šešioliktoji — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties diena. Šiemet sukaks 32 metai, kai Lietuva ryžosi nusikratyti Rusijos jungu ir pasiskelbti nepriklausoma, pačių žmonių valdoma respublika.

Paminėkime šią sukaktį iškilmingais parengimais, prisimindami Lietuvos žmonių kovas už laisvę, jų pasiektus laimėjimus ir dabartinius jų vargus.

Mūsų tėvų kraštas, deja, vėl yra patekęs į svetimą jungą, ir jo gyventojai šiandien kenčia baisesnę priespaudą, negu tais laikais, kada juos engė Rusijos caro valdžia. Bolševikiniai tironai ne tik atėmė jiems visas politines ir pilietines teises, bet daugybę nekaltų žmonių išžudė, sugrūdo į kalėjimus arba išgabeno į prievartos darbo stovyklas. Be to, koks šimtas tūkstančių lietuvių atsidūrė tremtyje ir gyvena visuose pasaulio kraštuose, netekę turto, namų ir tėvynės.

Mūsų pareiga Lietuvai šitoje baisioje jos nelaimėje padėti.

Vasario šešioliktosios proga kelkime savo balsą, protestuodami prieš neteisėtą Lietuvos pavergimą ir reikalaudami, kad sovietiniai okupantai pasitrauktų iš jos su savo kariuomene ir žvalgyba.

Informuokime visos Amerikos visuomenę apie nežmoniškus bolševikų smurto darbus Lietuvoje. Šaukimės Amerikos valdžios pagalbos, kad ji verstų rusus grąžinti Lietuvai laisvę, kurią jie neteisėtai jai išplėšė.

Atkreipkime mūsų valdžios ir visuomenės dėmesį ypatingai į tą faktą, kad bolševikiniai okupantai stengiasi teroru ir masinėmis deportacijomis fiziškai sunaikinti lietuvių tautą, vykdydami genocido piktadarybę, kurią yra pasmerkusios Jungtinės Tautos.

Taigi, raginame visus Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, draugijų centrus ir paskiras draugijas pasidarbuoti, kad šių metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas praeitų kuo sėkmingiausiai.

Lietuvos gelbėjimui ir kovai už jos išlaisvinimą reikia lėšų. Todėl prašome Vasario šešioliktosios proga šiam tikslui padaryti aukų rinkliavas ir skirti parengimų pelno.

Kreipiamės ir į paskirus asmenis — į kiekvieną geros valios lietuvį ir lietuvę, prašydami paremti Lietuvos laisvės reikalą.

Dirbkime ir kovokime, kad demokratinė Lietuvos Respublika būtų atsteigta nepriklausoma, blika.

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas:
Leonardas Šimutis, pirm.
Antanas A. Olis, vicepirm.
Dr. Pijus Grigaitis, sekr.
Mikas Vaidyla, ižd.

Lietuvos Valstybės operos solistė Juzė Augaitytė. Ji sausio 29 d dalyvauja Vienybės metiniame koncerte, o šį sekmadienį koncertuoja Philadelphijos lietuviams

MACEINOS PAGERBIMAS IR SUSIPAŽINIMO VAKARAS

WILKES - BARRE, PA. — Naujų Metų dieną Luzerne apskrities teismo rūmuose įvyko J. Maceinos ir kelių kitų apskrities pareigūnų prisaikdinimas. Kaip žinia, J. Maceina buvo išrinkta Luzerne Jury komisionieriumi.

Susirinko nemažas būrys J. Maceinos draugų jį ta proga pasveikinti.

Po visų ceremonijų visi nuvyko į Povilaičių užeigą, kur Povilaitienė pagamino skanius pietus. Pietų metu vadovavo Vincas Gneštoraitis ir visus dalyvius kvietė pakalbėti. Visi linkėjo sėkmės tolimesniame politikos darbe. Baigiant kalbėjo pats J. Maceina, susijaudinęs dėkojo visiems už jam pareikštus linkėjimus.

Pietuose dalyvavo šie: Pittstono Piliečių Klubo A. Galinskas, Pr. Jurevičius, P. Seniauskas. Šv. Vardo Draugijos: V. Gneštoraitis, D. Želionis, A. Sobieski ir J. Laukaitis. SLA 7-to Apskričio: M. Kupis, A. Ambrozaitis ir A. Miliauskas ir pats J. Maceina su žmona ir dviem dukrelėm.

Sausio 15 d., sekmadienį, Casino Ballroom, 91 N. Main St., Pittston, Pa., yra rengiamas, to pagerbimo bankietas. Pradžia 7 val. vak.

Bankietą rengia SLA 7-tas Apskritis, Šv. Vardo Draugija ir Pittstono Piliečių Klubas. Prie šių draugijų J. Maceina daugiausia veikia.

Bankiete dalyvaus ir kalbą pasakys SLA prezidentas W. Laukaitis, teisėjas Valentine ir pora kitų. Programos vedėju bus dr. J. Ratkevičius.

Harmonietės išpildys gražią dainų programą. Po programos bus šokiai, brolių Sobieskių orkestrui grojant.

Tat SLA nariai ir kiti lietuviai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti šiame bankiete. Visi praleisim smagiai laiką ir pagerbsim mūsų gerą veikėją J. Maceiną.

Visus kviečia Rengimo Komisija.

SUSIPAŽINIMO VAKARĄ

Sekm., vasario 5 d., svetainėje, esančioje 206 Parrish St., SLA 115 kp. rengia su tremtiniais susipažinimo vakarą. Pradžia 5 val. popiet.

Nors nedaug tremtinių pas mus atvažiuoja, bet ir su tais mažai esame susipažinę.

Kadangi visų tremtinių adresų nežinome, tai šis pranešimas bus oficialus pakvietimas. Atvykite į svetainę laiku, o kuopos valdyba visus pasitiks ir priims. Tremtiniai bus pavalšinti dykai, o kiti užsimokės po $1.25 Turėsim dainų programą. Kalbės tremtiniai. Po programos bus šokiai. Visi praleis smagiai laiką.

Tat prašome visus apylinkės lietuvius atsilankyti ir susipažinti su tremtiniais.

SLA 115 Kp.

SIMAS GURINSKAS
Restoranas ir Baras
210 E. Eutow St.
Baltimore, Md.
Tel. PLaza 6313

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

Garden Hotel Cafe
A. ZINZELETA, Sav.
Geri gėrimai ir užkandžiai
švarūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LExington 8229

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LExington 5714
MUlbery 8617

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, Sav.
Amerikoniški ir lietuviški valgiai.
Salė pramogoms ir parkas vasarai
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.
128 North St.
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-9920.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
BRIDGEPORT, CONNECTICUT
Tel.: 3-4696 Namų tel.: 4-6611

FRANK T. ROHM
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdesio valandą sąžiningai patarnauja.
434 STRATFORD AVE., BRIDGEPORT, CONN.
Tel.: 4-8498

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki $5000.00.
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
J. Markiewitz and Sons
15 Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

BUS STOP RESTAURANT
Marianna Lakavičius, Sav.
821 Bank St., Waterbury Ct.
Telefonai: 3-9953, 4-9542

Tareila's Drugstore
As graduate fermacist in charge at all time.
826 Bank St.
Waterbury, Conn.

WATERBURY, CONN.

JOHN STREET PACKAGE STORE
Didžiausias DEGTINĖS, VYNO, ALAUS ir kitokių GĖRIMŲ PASIRINKIMAS
Peter G. Vitas ir Leon Raskauskas, Sav.
45 John Street Tel.: 3-6669

RENDEVOUS RESTAURANT & GRILL
Ona Pakamanaitė-Dapšienė ir Sūnus, savininkai
MALONI VIETA SUSITIKIMUI
685 No. Riverside Streeet Tel. 3-9932, 3-6864

NEW BRITAIN, CONN.

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS SVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. P. KARLONAS
Laidotuvių Direktorius
280 Chestnut Street
Tel.: 9-1161

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai,
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8288

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Madame Vera
Grožio Salonas
šukavimas, odos gydymas, masažas, manikiūra ir ir kiti grožio dalykai.
190 Middle St., Bridgeport, C
Telefonas: 5-0909

Danijos karalius Frederikas, kaip ir visi kiti eiliniai jo pavaldiniai, su savo dukra princese Margarita vaikščioja po krautuves pirkinėti.

LIETUVIAI PASAULYJE

— **Europoje vargstantiems** lietuvių tremtinių vaikučiams Urugvajaus Lietuvių Tremtinių Vaikams Globoti Draugija ketina užpirkti 1,400 kg ryžių.

— **Edinburgho (D. Britanijoje)** lietuviai dalyvauja Pabaltijo ir Balkanų tautinės grupės parodoje, kurią rengia didelis lietuvių bičiulis John Stewart.

— **Medeline (Kolumbijoje)** nuo seniai gyvenančių lietuvių palanges puošia lietuviškos rūtos. Kolumbiečiai tas rūtas vartoja ne tik kaip dekoraciją, bet ir kaip vaistus.

— **Tasmanijoje (Australijoje)** įsikūrę lietuviai daugiausia dirba cinko, zuperio, šokolado ir kituose fabrikuose.

— **Vytautas Dorelis, kuris** Montevideo mieste yra audimo fabriko mechanikas, sukonstravo mašiną, kuria galima austi lietuviškų raštų juostas, kaklaryšius, šalikus ir kt. Jis ruošiasi mašiną pritaikyti ir lietuviškų audeklų audimui.

— **Dail. A. Rūkštelė tvarkė** lietuviškąją dalį parodos, kuri Adelaidės mieste buvo australų visuomenės surengta UN festivalio proga.

— **Montrealio lietuviai krepšininkai** sudarė stiprią komandą.

— **Pirmajame Pietų Amerikos** agronomijos tyrinėjimo kongrese, kuriame buvo Urugvajaus prezidentas ir įvairių šalių diplomatai, dalyvavo ir Liet. Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministeris Pietų Amerikai dr. K. Graužinis.

— **Dail. A. Tamošaičio iniciatyva**, Montrealy (Kanadoje) įsteigtas Lietuvių Romuvos Institutas, kurio tikslas yra tyrinėti, saugoti bei palaikyti tikrus lietuvių senovės papročius, tautosaką ir dailę.

— **Dail. J. Šepetys, kuris** neseniai priimtas į Kanados dailininkų sąjungą, pakviestas profesoriauti į Edmontono universitetą ir tenai ruošia savo darbų parodą.

— **Bogotos universitete** žurnalistikos katedrą suorganizavo ir ją veda lietuvė žurnalistė P. Narutavičienė.

— **Agronomas Antanas Krapovickas** pasirašė vienerių metų sutartį dėstyti Kordobos Universiteto Natūraliųjų Mokslų Fakultete. Tai bus pirmasis lietuvis profesorius Argentinos universitete.

— **Gen T. Daukantui pirmininkaujant**, Buenos Airese įvyko žurnalistų ir įvairiomis svetimomis kalbomis leidžiamos spaudos darbuotojų pasitarimas, dalyvaujant 17 tautų atstovams.

— **J. Bagdonas kaip meno** dalykų dėstytojas dirba meno mokykloje Kolumbijos sostinėje Bogotoje.

Diepholzo (anglų zonoje Vokietijoje) didžiulė lietuvių stovykla ligi 1500 žmonių jau tiek dėl emigracijos sumažėjo, kad ligi Velykų gal dar liks čia apie 100 lietuvių, kurie ligi paskutinio taip pat nori išemigruoti. Šiaip jau stovykla dabar mišri: atkėlė 200 latvių, ir kitų tautų po nedaug — lenkų, čekų, rusų, balkaniečių. Čia buvusi didžiausia anglų zonos lietuvių gimnazija po Kalėdų nebeveikia, nes sausio mėn. gale teliks apie 20 mokinių. Liet. pradžios mokykla dar veikia.

Prof. Vaclovas Biržiška netrukus baigs porą naujų skirsnių savo Senosios knygos istorijai. Ir šiomis, iš Europos atvykėlio, sąlygomis bendradarbiauja eilei liet. laikraščių bei žurnalų. Po Kalėdų ima rinkti straipsnius savo rinktinei knygai "Tarp mirusiųjų žmonių ir gyvųjų knygų". Tai bus didelė ir reta knyga apie mūsų žodžio kūrėjus ir jų kūrinius, kartais kitus jau nebežinotus, bet profesoriaus ieškojimais ir tyrinėjimais surastus ir į dienos šviesą iškeltus mokslui ir visuomenei naudotis.

IEŠKOMI

Barkevičienė - Matulevičiūtė Vikta, ir jos sesuo Mazauskienė Marė, ir broliai Jonas ir Juozas bei jo sūnus Jurgis Matulevičius, iš Senabūdžio km., Liubavo par., Marijampolės apskr.

Gaučys Kazimieras ir Stanislavas, iš Alsėdžių par., Telšių apskr.

Janukėnaitė Emilija, kilusi iš Troškūnų apylinkės.

Jonelis Petras, iš Naujųjų Stebeikių km., Ramygalos val., Panevėžio apskr.

Karčiauskas K.

Krizinauskas ar Krizinowski, brolis Onos Vitus, kilusios iš Marijampolės ir gyvenusios Škotijoje.

Marčauskis Pranas ir sesuo Marčauskaitė Justina, iš Vileikių km., Kražių valsč. Raseinių apskr.

Matulevičius Jonas ir brolis Juozas bei jo sūnus Jurgis ir seserys Matulevičiūtės, Marė Mazauskienė ir Vikta Barkevičienė, iš Senabūdžio km., Liubavo par., Marijampolės apskr.

Povilaitis Juozas, iš Pakalniškių km., Šakių apskr. ir jo duktė Tiškienė Adelė.

Remeikienė - Sekytė Marija ir jos sesuo Skarbauskaitė Agota, iš Bernotiškių km., Tauragės valsč.

Sekytės Agota Skarbauskienė ir Marija Remeikienė, iš Bernotiškių km., Tauragės valsč.

Skarbauskienė - Sekytė Agota ir jos sesuo Remeikienė Marija, iš Bernotiškių km., Tauragės valsč.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji kviečiami atsiliepti šiuo adresu:

Consulate General of Lithuania
41 West 82 Street
New York 24, N. Y.

PERSODINTI MEDŽIAI

PAŽINKIME NAUJUOSIUS ATEIVIUS

RAŠYTOJAS A. GUSTAITIS

Tarp žymių mūsų kultūrininkų, kurie, atvykę iš tremties sustojo ir įsikūrė Bostone, yra ir rašytojas Antanas Gustaitis.

Gausioji Amerikos Lietuvių Kongreso literatūros vakaro publika, kuri tada buvo susivažiavusi iš plačiosios Amerikos, tikriausiai dar prisimena jį ir jo humoristinius eilėraščius, kurių ji negalėjo atsiklausyti, pakartotinai prašydama naujų.

Tačiau Antanas Gustaitis yra žinomas ne tik savo šios rūšies eilėmis. Jis ir dramaturgas ir teatro kritikas ir artimas Lietuvos radijofono bendradarbis.

1936 m. jis yra Klaipėdos radijofono direktorius, vėliau Kauno ir Vilniaus radijofonuose dirba kaip redaktorius. 1940 m. — Vilniaus dramos teatro direktorius.

Savo kūryba periodinėje spaudoje jis reiškiasi nuo 1925 m. Yra parašęs eiliuotą pjesę "Silvestras Dūdelė", kuri buvo statyta Lėlių teatre, Klaipėdos teatre statyta jo komedija "Slogučiai". Tremtyje ypač pagarsėjo jo vieno veiksmo vaizdelis "Sekminių vainikas", kuri statė sėkmingai ir Pietų Amerikos lietuvių meniniai būreliai.

Būdamas tremtyje, dalyvavo vaidinimų organizavime, literatūros vakaruose ir talkininkavo jumoristinei spaudai, kuriai jis yra tiesiog nepakeičiamas bendradarbis.

Naujoje šalyje, šalia fizinio darbo, laisvalaikiu, nors ir poilsio atsisakydamas, atsideda ir kūrybai.

PROF. PRANAS SKARDŽIUS

Šis žymusis mūsų kalbininkas įsikūręs Clevelande. Vos tik pirmuosius žingsnius šiame krašte žengęs ir turėjęs progos susitikti su vietiniais lietuviais, tuojau pat prisijungė prie pastarųjų nuomonės susirūpinti lietuvių kalbos išlaikymu ir gryninimu emigracijoje. Kalbos klausimais rašinėjęs tremties spaudoje, ir čia jau visą eilę straipsnių atspausdino.

Šiuo metu prof. Pr. Skardžius labiausiai susirūpinęs Lietuvių Kalbos vadovu, kuris baigiamas spausdinti Vokietijoje ir kurio jis yra svarbiausiuoju šulu. Tai bus kapitalinis lituanistikos veikalas.

Lietuvoje prof. Pr. Skardžius Kauno ir Vilniaus universitetuose dėstė lietuvių kalbotyrą. Tremtyje būdamas, daug prisidėjo prie lituanistikos katedros įsteigimo Tiubingeno universitete, kur dėstė baltų kalbotyrą.

Iš jo darbų paminėtini: jo dizertacija "Slavų skoliniai senovinėje lietuvių kalboje", už kurią jis gavo filologijos daktaro laipsnį; "Daukšos akcentologija", "Lietuvių kalbos žodžių daryba", "Bendrinės lietuvių kalbos kirčiavimas". Be to, jis yra suredagavęs Hum. Mokslų Fakulteto kalbotyrinio žurnalo 8 knygas, buvęs "Gimtosios kalbos" redaktoriumi. Tremtyje parašė vokiečių kalba kalbotyrinį darbą apie lietuvių kalbos žodžių darybą.

Savo moksliniais darbais, kurie reikšmingi ne tik lietuviams, bet ir bendrai kalbotyros mokslui, profesorius yra žinomas ir užsienių mokslininkams.

Prof. dr. Pr. Skardžiaus žmona — **Marija Krygerytė-Skardžiuvienė** yra žymi pedagogė ir skaučių veikėja ir organizatorė.

PRO ANGLIJĄ PRAKELIAVUS

Štai, kokių žinių iš tremtinių unisonu gali gauti. Anglijoje DP turi lyg ir specialų antspaudą ant kaktos, kad yra pasmerkti dirbti tik sunkiausius darbus ir be jokios prošvaistės ateičiai, nors ir neverčia ant palaidinio užsisiūti geltono lopo, kaip tai darydavo vokiečiai. Unisonu traukiama: "Nieko sau laisvė ir demokratija!" Tačiau ji tik skelbiama, o tikrovėje nuosekliai puoselėjama "kas kita". Kitas vėl sako šiąja proga: "Aš manau, kad žmogui nėra nieko brangesnio, kaip laisvė, o jos mes neturime. Amerikoje, pvz., galima DP keisti darbą o mes Anglijoje ne, ir, jei keičiame, tai turime turėti keturių įvairių ponų sutikimą, o kartais ir penkių. Tai moderniškoji, socialistinė vergija, kurios galo nė nematyti". Argi jau niekas laisvajame pasaulyje nė nepagalvoja, jei dar turi bent kiek sveiko proto, kad "šiandien man — rytoj tau", t. y., ką šiandien jau tiek metų DP iškentė ir iškenčia be tėvynės ir be teisių, tas rytoj lengvai gali ir tiems "laisviesiems" atitekti. Rytų nepažabojamai meškai (meškos, sako, bukaprotės — kvailos!?) kasdien vis beslenkant į "laisvųjų, išrinktųjų nekaltybės darželį".

I. N.

Atvyksta į JAV iš Vokietijos anglų zonos Vokietijoje Lietuvių Švietimo įgaliotinis vyr. insp. Matas Krikščiūnas ir liet. tremtinių pareigūnai inž. Nasvytis bei dr. Šernaitis. Į liet. tremtinių organizacinį darbą tuo būdu vis daugiau įsikinko Mažosios Lietuvos veikėjų ir aktingesniojo čia elemento.

Runcė DANDIERINAS

Vienybė koncertą rengia,
o Runcė į sceną žengia

Kai į sceną eis Mrozinskas,
Kai GrišKaitė dainą trauks, —
Ar Dandierina pažins kas,
Ar išeinant jo kas lauks?

Lauks — nelauks, bet pažymėtas
Šioj programoj ir jisai.
Nei solistas, nei poetas —
Nežinia, kas jis toksai.

Eis į sceną Augaitytė —
Plos jai salė, plok ir tu.
Eis dainuoti ir skaityti
Ir Dandierinas kartu!

MUMS rašo

KAI GYRPELNIAI PAGAUNA PLUNKSNĄ...

Yra tam tikra rūšis rašeivių, užtinkamų kiekvienoje daugiau ar mažiau kultūringoje padermėje ir dėl to, aišku, ir pas mus: principiniai gyrpelniai. Tai žmonės, kurie pelno duoną ar, sakysime, garbę, girdami spaudoje kiekvieną nutikimą visuomeniniame gyvenime, visus jo aspektus ir dalyvius. Visi artistai mėgėjai "turi scenoje gabumų" ir puikiai pasirodo, visi poetai, deklamuojantieji savo kūrinius, "perkelia klausytojus į aukštesnes poezijos sritis", visi kalbėtojai pasako "turiningus žodžius", visi vakarai "praeina jaukia nuotaika".

Nežinau, ar geriau visai tų visuomeninių nutikimų nepaminėti, ar prisiminti juos šitokia prasme: beatodairiškai sudarkant tikrovę nesąžiningu plunksnos laižymu. Iš tiesų, kiekvienam, net pačiam giriamam veikėjui, turi būti tokių panegirikų akivaizdoje nesmagu: nes niekada negali žinoti, ar tai iš tikrųjų tinkamai ir įspūdingai pasirodei, ar tik pataikei užeiti kokiam neatsakingam obskurantui gyrpelniui.

Kiekvienas visuomeninio įvykio paminėjimas gali būti arba kronikinis, tai reiškia, grynai faktinis ir be galo nuobodus, arba recenzuojantis, vadinas, kritinis, blaiviai pozityviai išryškinąs tiek gerąsias, tiek blogąsias parengimo puses, kad iš pirmųjų būtų imama pavyzdys, o antrųjų ateityje vengiama. Panegirikomis užpildyti laikraščių skiltis yra neatsakinga ir prieš skaitytoją, kuris vis dėl to ir už skyščiausią dalyką yra verčiamas užmokėti, ir prieš pačius paminimus veikėjus, kurie nuo savo charakterologinio sugadinimo gali apsisaugoti tiktai tokių paminėjimų neskaitydami.

Mums reikia kritikos, rimtos ir sąžiningos, turinčios tam tikrus kultūrinius ir visuomeninius kriterijus, o ne vien minkšto, visur prisiplakančio charakterio plunksną. Reikia kritikos, auklėjančios skonį ir supratimą.

Ir taip pat reikia laikraščių, kurie tokią kritiką drįstų spausdinti.

V. K.

— **Iš Albanijos pranešama** apie naujus darbininkų ir karininkų suėmimus, norint sulaikyti gyventojų perbėgimą į Jugoslaviją. Albanijoje kasdien aštrėjanti maisto problema.

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street
Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

A. MIEŽIS
Alus, degtinė ir vynas
2207 N. 2nd STREET
Regent 9-4156 Philadelphia

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7th Street
PHILADELPHIA, PA.

Restoranas ir Baras
EDVARDAS IR JULB
BRESLAUSKAI, sav.
1645 Margaret Street
(pusė bloko nuo Frankford ave.)
Tel. JEfferson 3-2328

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, Sav.
Viena iš didžiausių skerdyklų
ir mėsos paskirstymo įmonių
137 FRANKLIN AVENUE
Tel.: 4-6185 - 6186 SCRANTON, PA.

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 512

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži ropliyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street
and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

BARON'S BAR

W. Baranauskus, Sav.
5345 Wyalusing Avenue
Tel.: GR 3-9995

PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR
ADAM GRUSH, SAV.
Kampas BROAD ir RACE STREETS
(prie Broad Street Stoties)
Tel. Rittenhouse 6-6530

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAgamore 2-2013

BILL'S CAFE
Vincas Tamulaitis, Savininkas
ALUS, DEGTINĖ IR VYNAS
PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
282 E. MARKET ST.
Tel.: 3-9891 Wilkes-Barre, Pa

S. BULOTA
Batai ir Vyrams Aprėdalai
NEW PHILADELPHIA, PA
P. O. SILVER CREEK, PA.

Providence Auto
Supply Co.
L. J. SAVITSKY, Sav.
Įvairūs elektros reikmenys, sporto dalykai, žaislai ir kit. metaliniai pabūklai
201-205 W. MARKET ST.
Tel.: 9206 Scranton, Pa.

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukstis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Salomėja Narkėliūnaitė, Editor

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1950 m. sausio 13 d.

NEŽUDYK

Abiejuose Atlanto krantuose kaip avilyje užvirė ryšium su žinia iš New Hampshire, kur medicinos gydytojas iš pasigailėjimo dirbtiniu būdu užbaigė savo paciento gyvenimą. Dr. H. Sander, anksčiau buvęs eilinės ligoninės gydytojas, dabar tapo tarptautiniai linksniuojamu asmeniu. Tačiau dr. Sander pavyzdžiu gali pasekti kiekvienas žmogus, kuris myli savo artimą ir geriau gali žiūrėti į jo lengvą mirtį, negu jo nežmoniškus skausmus.

Savo veiksmu jis atėmė žmogui gyvybę, numarindamas jį kartu su jo skausmais. Bet ar jis yra žmogžudys?

Civilizuotojo pasaulio pats pirmasis įstatymas yra: nežudyk! Štai skelbia ir Katalikų Eklezija savo pagrindiniuose įsakymuose. Bet nei valstybė, nei Eklezija savo įstatymuose nenumato tokio atvejo, kuriuo būtų šios rūšies žudymas legalizuotas.

Valstybė ir Eklezija toleruoja priešo žudymą karo metu, bet ji nenumato "žudymo iš pasigailėjimo".

O ši "žudymo iš pasigailėjimo" idėja (eutanazija) yra jau sena, kaip pasaulis, bet ji nėra įstatymų apsaugota ir baudžiama kaip paprasta žmogžudystė.

Prieš 19 šimtų metų romėnų istorikas Plinijus Vyresnysis rašė: "Apveizdos palaima pasaulį pripildė žolėmis, atnešančiomis mirtį be jokio skausmo" ir jis turėjo galvoje pirmųjų tautų įproti žudyti senelius ir fiziškai nesveikus asmenis.

Kaip idealų nelaimingųjų žmonių skausmo užbaigimą eutanaziją laikė 16 šimtmečio pradžioje Tomas Morus, aprašydamas ją savo veikale "Utopija", bet tik dvidešimtajame amžiuje įsisteigė organizacijos, remiančios eutanazijos idėjas.

Dabar jų yra gausiai ir Anglijoje ir Amerikoje. Ir dabar jos visos ruošia peticiją, kurią įteiks Jungtinėms Tautoms, prašydamos eutanaziją legalizuoti. Tai bus pirmasis žingsnis kovoje už šių idėjų įgyvendinimą.

Eutanazijos klausimas yra tiek pat svarbus, kaip ir kiti klausimai, stovintieji gyvenimo darbotvarkėje. Čia susiduriama su svarbiausiais dviem dalykais: su žmogaus prigimtąja teise gyventi, kurios niekam nevalia atimti, ir su žmoniškumo jausmu, norint savo artimam padėti skausme.

DUOBUS LITIGANTIBUS

Senas romėnų priežodis sako: "Duobus litigantibus, tertius gaudet" (dviem besiginčijant, trečiasis džiaugiasi — laimi). Atrodo, kad dabartinė politinė padėtis tarp D. Britanijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių kaip tik veikia to trečiojo — šiuo atveju — Sovietų Sąjungos naudai.

Net keista, bet naujieji metai prasidėjo šių dviejų valstybių nesutarimų ženkle.

Nelauktas D. Britanijos vyriausybės žygis, pripažįstant Kinijos Liaudies Respubliką Jungtinių Tautų forume šiemet skirs šių dviejų demokratinių valstybių atstovus į du skirtingus blokus. Komunistinę vyriausybę pripažinusi D. Britanija tuo pačiu yra verčiama Jungtinėse Tautose palaikyti ir Sovietų Sąjungos bloką, reikalaujantį pašalinti čankališeką, ir Saugumo Tarybon įvesti Mao atstovus.

Neaiškumų tarp D. Britanijos ir JAV kyla dar ir Marshallo plano pagalbos ribose ir pagaliau dar galutinai nesusitarta dėl sąlygų, kuriomis JAV sutiko teikti karinę pagalbą Vakarų Europai prieš eventualų komunistinį užpuolimą.

D. Britanija dabar užsiėmusi ir beveik jau gyvenanti rinkimų įkarštyje, ir šį klausimą atidėjo svarstyti vėlesniam laikui.

Žinoma, ilgainiui tas pereinamasis laikotarpis pasibaigs ir nuomonių skirtumai išsilygins, bet yra bloga, kad tuo tarpu laimi maskvinė propaganda, kuri dar labiau didina įtempimą.

TIES SUNKIU KLAUSIMU

Abejl kongreso rūmai dideliu susirūpinimu pakartotinai gilinasi ir studijuoja prezidento Trumano patiektąjį naujiems atskaitiniams metams biudžetą, kurio išlaidos numatytos $42,439,000,000, o įplaukų tik — $37,306,000,000. Taigi, prezidento projektas jau iš karto numato deficitą daugiau, negu penkiems bilijonams dolerių, o jam padengti jokiu būdu negalima tikėtis tiek surinkti iš pakeltųjų mokesčių, apie kuriuos prezidentas kalbėjo savo finansiniame plane.

Kadangi tai jau trečias iš eilės nuostolingas Trumano biudžeto pasiūlymas, net turint geriausius norus negalima jį tokį priimti. Be abejo, kongresas bus priverstas naująjį biudžetą žymiai apkarpyti.

Bet šituo atveju irgi nebus lengva vienam ar kitam reikalui numatytąsias sumas nubraukti. Vienu atveju, nubraukus kariuomenės reikalams skiriamas sumas, gali nukentėti JAV interesai pokarinėje kovoje su totalizmu. Apkarpant ūkio ir socialinėms krašto reformoms numatytas sumas, susidarys kraštui nuostolis. Taip pat negalima skriausti ir tų pozicijų, kuriose numatyta materialinė parama vakariečių demokratijoms ar draugingoms valstybėms, esančioms Artimuosiuose ir Tolimuosiuose Rytuose, nes tai galėtų atnešti liemtingų pasėkų.

Kaip pasielgs kongresas? Štai, sunkus klausimas, ties kuriuo artėjančių rinkimų akivaizdoje laužo galvas senatoriai ir atstovai.

Kas čia kaltas?

RAŠO

A. Merkelis

Amerikos lietuvių visuomenė visais laikais buvo ir tebėra jautri senajai tėvynei Lietuvai ir jos vargams bei nelaimėms. Amerikos lietuvių visuomenė taip pat buvo ir tebėra jautri ir lietuviams tremtiniams, jiems daug įvairiausiais būdais padėjo ir padeda, daugelį įgalino išbristi iš DP vargų ir pradėti naują, šviesių viličių teikiantį gyvenimą Jungtinėse Amerikos Valstybėse, šiame laisvės ir visokių galimumų krašte. Į Jungtines Amerikos Valstybes jau yra atvykę daugiau kaip 16,000 lietuvių tremtinių ir, galimas daiktas, kad jų skaičius netrukus pasieks ligi 20,000.

Naujai atvykusiems svarbu kuo veikiausiai įsikurti (susirasti darbą ir butą) ir įsijungti į Amerikos lietuvių visuomeninį bei kultūrinį gyvenimą ir veikimą. Tačiau tai nėra taip jau lengva, kaip daugeliui atrodė DP stovyklose skurstant ir svajojant kuo greičiau patekti į Ameriką. Ne paslaptis, kad kai kurie atvykusieji nepatenkinti Amerikos lietuviais, o kai kurie Amerikos lietuviai atvykusiais DP, kartais net ir savo artimais giminaičiais.

Stebint šiuos nemalonius reiškinius, savaime kyla klausimas, kas gi čia iš tikrųjų kaltas: atvykusieji ar Amerikos lietuviai? Paskirus įvykius imant, be abejo, būtų galima rasti kaltininkų ir iš vienos ir iš antros pusės, tačiau, bendrai paėmus, nei vieni, nei kiti dėl kylančių nesusipratimų negali būti kaltinami.

Jei šiuo atveju norima surasti kaltininkas, tai bene didžiausias visų nesusipratimų kaltininkas — vieni kitų nepažinimas, nenoras suprasti. Prancūzų priežodis sako: suprasti — tai atleisti. Taigi, tik vieni kitus suprasdami, būsime atlaidūs, vieni kitais nebesistebėsime, vieni kitų nebekaltinsime, bet darniai ir gražiai sugyvensime, o to mes ir vieni ir kiti turime siekti.

Nors mes esame vienos tautos žmonės, tačiau skirtingos gyvenimo sąlygos per ilgesnį laiką mus ne artino, bet vienus nuo kitų tolino. Atvykę iš DP stovyklų į Ameriką, mes radome čia senas ir gausias lietuvių kolonijas, turinčias savas tradicijas ir savišką visuomeninį gyvenimą bei kultūrinį veikimą, kuris yra skirtingas nuo tokio pat gyvenimo ir veikimo nepriklausomoje Lietuvoje ir DP stovyklose. Iš DP stovyklų atvykusiam lietuviui tremtiniui Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime ir kultūriniame veikime daug kas atrodo neįprasta, keista, nesuprantama. Tatai matydams, kai kas bando tą gyvenimą ir veikimą kritikuoti, o kai kada net ir savo nepasitenkinimą ir nusivylimą viešai reikšti. Tą daugiau paviršutinių įspūdžių diktuojama kritika ir smarkiai pakitėjusių gyvenimo sąlygų sukeliamas nepasitenkinimas ir nusivylimas yra savaime suprantami ir, gal būt, neišvengiami reiškiniai, bet jie laikinio pobūdžio ir jais neturėtų būti grindžiami atvykusiųjų santykiai su nuo seniau čia gyvenančiais lietuviais.

Mes vieni su kitais savo santykius turime grįsti ne vieni kitų paviršutine kritika, dažniausiai padiktuota pirmųjų įspūdžių, bet nuoširdžių vieni kitų pažinimu, kuris yra pirmoji ir būtinoji sąlyga, norint darniai vieni su kitais sugyventi ir vieningai siekti visų mūsų viršiausiojo tikslo — nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Mano čia keliamas reikalas daug ką gali stebinti ir atrodyti net naivus.

— Nejaugi mes vieni kitų nepažįstame? — kils, be abejo, ne vienam klausimas, šiuos mano teigimus beskaitant.

Taip. Mums vieni kitus gerai pažinti ir surasti nelengva. Mes, nors ir vienos tautos, tačiau skirtingų gyvenimo sąlygų žmonės, ir tik tas gyvenimo sąlygas, kurios žmogų formuoja, pažindami, tikrai vieni kitus pažinsime ir suprasime.

Jau dešimti metai, kai mūsų tauta svetimų vergiama, o jos žmonės, tyg medžio lapai rudens darganų, blaškomi ir naikinami. Mūsų tautos didžioji tragedija ir tremtinių vargai Amerikos lietuviams iš mūsų raštų ir pasakojimų pažįstami ir atjaučiami. Mes tos tragedijos gyvosios aukos, sudužusio laivo pakrantėj išmesti keleiviai, pradedą savo sunkiu darbu naują gyvenimą.

Ir, šį naują gyvenimą sau kurdami, mes neišvengiamai turime taikintis prie čia esamų sąlygų, jas gerai pažinti, nes tik tuo būdu mes nepalūšime. Pažindami veiksnius, formuojančius amerikiečio asmenybę, geriau suprasime Amerikos lietuvius, jų visuomeninį gyvenimą bei kultūrinį veikimą, suprasime kodėl jis toks, o ne kitoks. Tuo keliu eidami, mes vieni kitus labiau suprasime, vieni su kitais labiau suartėsime ir išvengsime daugelio nesusipratimų, galinčių mūsų santykius drumsti.

IZRAELIS STENGIASI ATSISTOTI ANT KOJŲ

Tarp visos eilės valstybių, kurios po šio karo atsistojo nepriklausomam gyvenimui, yra ir Izraelis. Šiandien ši valstybė turi gana palankią politinę konjunktūrą, tačiau jos ekonominiai pagrindai nėra stiprūs. Tat, šiuo metu, šalia politinės kovos, kurią naujai atsikūrusioji valstybė varo visuose frontuose, pati didžiausia kova vyksta krašto viduje, stengiantis ant gerų pagrindų pastatyti krašto ekonominę padėtį.

GYVENTOJŲ JUDĖJIMAS

Dar 1948 m. pradžioje visoje Palestinoje buvo 1,980,000 gyventojų, kurių tarpe 600,000 žydų, o likusieji arabai. Teritorija sudarė 26,319 kv. km. Dabartinis Izraelio valstybės plotas yra 14,700 kv. km, o per gyventojų surašymą 1948 m. iš viso buvo 782 tūkstančių gyventojų, dabar jų skaičius siekia per 1 milijoną. Pagal Ben Guriono pranešimą, ateinančių ketverių metų laikotarpyje Izraelis savo gyventojų skaičių nori pakelti dvigubai.

Pradedant 1948 m., čia įvyko didelis gyventojų apsikeitimas. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus žiniomis, iš Izraelio yra pabėgę 750 — 800 tūkstančių arabų į Libaną, Siriją, Transjordaniją ir arabiškąją Palestinos dalį. Atrodo, kad žydai šitiems pabėgėliams jau niekados neleis atgal sugrįžti. Tuo tarpu per tą patį laikotarpį į Izraelį atvyko iš visų šalių per 250 tūkstančių imigrantų. Šis masinis gyventojų judėjimas galutinai išsprendė krašte ir tautinių mažumų klausimą, bet padidino vyriausybės rūpesčius, organizuojant visas gyvenimo sritis.

ŽEMĖS ŪKIS

Žemės ūkis anksčiau buvo beveik vienų arabų kultyvuojamas. Jiems išbėgus, į jų vietas tuojau pat reikėjo pasodinti ir įkurdinti žydus ūkininkus.

Viena pagrindinių zionizmo idėjų ir yra įkurdinti žydus ūkininkus. 1897 m. Palestinoje buvo vos 27 žydų kolonijos (kaimai), gi 1947 m. pabaigoje jų buvo jau 353. 1948 — 1949 metais buvo užplanuota ir įsteigta apie 120 — 150 kolchozų, kiekvienas jų turi apie 80 šeimų su priskiriamu bendru 220 — 400 ha žemės plotu. Manoma, kad šio plano įvykdymas valstybei kaštuos apie 7 mil. Izraelio svarų (Izraelio svaras lygus britų svarui). Ypač daug dėmesio skiriama Negebo rajonui, kur 14 tūkst. ha plote apie 1 tūkst. ha tinka žemės ūkiui, galint čia įkurdinti apie 200 tūkst. ūkininkų. Negebo sostinėje Bersheba šiuo metu vykdomi dideli atstatymo darbai po to, kai iš jo pabėgo visi arabai.

Arabai pirmavo javų auginime, tuo tarpu apelsinų auginime žydai beveik ėjo lygiomis su arabais. Bet žydai pirmavo daržovių, pieno ir kiaušinių ūkyje. O dabar arabų palikta žemė yra visa suvalstybinta ir dėl to žydų javų ūkis dar labiau padidėjo. Prieš karą žydai turėjo 475 kv. km javais apsėto ploto, tuo tarpu dabar šios rūšies plotas užima 965 kv. km. Be to, iš arabų žydai gavo apie 230 kv. km vaisių, vynuogių ir alyvų sodų. Todėl apelsinų gamyba dabar tėra išimtinai žydų rankose, gi pieno ir kiaušinių ūkis stovi priešakiniame lygyje.

PRAMONĖ IR PREKYBA

Nors oficialiai nėra skelbiama tikslių žinių apie užsienių prekybą, bet, be abejo, pradžioje ji nešė žymių nuostolių. Pvz., vien 1948 m. antroje pusėje turėta nuostolių 70 milijonų svarų. Daugiausia eksportuojamoji prekė yra vaisiai, briliantai, toliau alkoholiniai gėrimai, dirbtini dantys, kailiai ir vilnos gaminiai. Ryšium su žydų emigracija iš Europos, čia prasidėjo pramonės pažanga.

Pragyvenimo išlaidų nuolatinis didėjimas yra didžiausia Izraelio problema, nes apie 80% darbininko uždarbio išleidžiama butui ir maistui. Kraštui gresia infliacija. Norėdama to išvengti, vyriausybė imasi griežtų priemonių, įvesdama maisto ir pramonės kortelių sistemą, uždrausdama liuksusinių prekių importą. Darbininkai savanoriškai sutiko užblokuoti savo uždarbio dalį.

FINANSINIAI REIKALAI

Finansiniai krašto reikalai gana sunkūs, nes krašto atstatymui artimiausių dešimties metų laikotarpiui reikalinga apie 2500 milijonų dolerių. Privačios investicijos čia tegali sudaryti tik ketvirtadalį, tat didžiausios viltys dedamos į užsienio paskolą ir į žydų organizacijų pagalbą, nes ypač didelės sumos plaukia iš Amerikos žydų.

Aukų rinkimą bendram fondui nuo 1939 m. vykdo United Jewish Appeal, kuris gauna apie 40% visų aukų ir skiria jas Palestinos kolonizacijos reikalams ir Palestinoje esantiems žydams remti. Apie 50% sumų gaunąs Joint Distribution Committee rūpinasi žydais už Palestinos ribų, gi United Service for New Americans gauna apie 10% pašalpų ir jas skiria naujai į JAV atvykstančiųjų žydų šelpimui.

Be vidaus paskolų, kurių išleista iš viso keturios bendrai 140 mil. svarų sumai, iš Export - Import Banko gauta 100 mil. dol., kurie paskirta grynai žemės ūkiui, norint įrengti naujus 6,500 kolchozus.

SOCIALINĖ PADĖTIS

Darbo padėtis yra labai komplikuota ir sudaro daug rūpesčio. Demobilizacija krašte padidino bedarbių skaičių ir sukėlė nemažą krizę. Tel-Avivo, Jeruzalės ir Haifos gatvėse nuolatos pilna stoviniuojančių

(Nukelta į 7 pusl.)

Kas jie, tie mūsiškiai bolševikai?

Mūsų tautos ir tėvynės tragedijos akivaizdoje viso laisvojo pasaulio lietuviai jungiasi į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kad sutelktų jėgas vienam didžiam tikslui — tėvynės ir tautos išlaisvinimui iš Stalino vergijos. Mūsų emigracija negausi, kaip nedidelė ir mūsų tauta. Kiekvienas tautietis emigracijoje mums yra brangus ir reikalingas, nes tiek daug uždavinių yra prieš mūsų akis. Kas gali šiandien drįsti išskirti save iš kovotojų eilių ir pasitraukti į nuošalį „ramiam gyvenimui"? Tokių, berods, nėra daug tikrų lietuvių tarpe. Kiekvienas sąmoningas lietuvis patriotas šiandien yra karys — kovotojas už tautos teises būti laisva.

Bet kuo pateisinti tam tikrą grupę tautiečių, kurie visiškai atvirkščiai vertina tautos padėtį sovietų okupuotoje Lietuvoje? Kuo paaiškinti reiškinį, kad tokių tautiečių skaičius (mūsų dideliam skausmui ir gėdai) nėra jau taip menkas? Jis nėra toks, dėl kurio nereikėtų burnos aušinti. Brangindami kiekvieną emigracijos tautietį, kaip tautinės bendruomenės narį, turime rimtai susirūpinti ne tik nuošaly nuo bendruomenės atsidūrusiais tautiečiais, bet ir klystkeliais nuėjusiais, aiškiai kenkiančias šventam kovojančios tremties ir emigracijos lietuvių bendruomenės tikslui.

Kone kiekvienam naujai atvykusiam į J. A. Valstybes lietuviui tremtiniui dažnai kyla klausimas: kas yra tie lietuviškieji JAV bolševikai, kuriems beveik visi reiškiniai Dėdės Samo ir pasaulinėje politikoje, o kartu su jais ir Lietuvos reikalai atrodo visiškai kitokioje šviesoje, negu milžiniškai visos likusios lietuviškosios emigracijos daugumai? Kas jie, tie politiniai daltonistai (sergą tam tikrų spalvų neskyrimu), kuriems visa, kas normaliam žmogui tamsu ir juoda, yra šviesu ir balta?

Tikslesnį jų apibūdinimą, be abejonės, gali atlikti tik daug metų greta su jais gyvenę, jų veiklą stebėję mūsų senosios emigracijos lietuviai visuomenininkai. Mano, naujai į JAV atvykusio, akimis žiūrint, lietuviškieji Amerikos žemyno bolševikai skirstytini trimis grupėmis.

SĄMONINGI PARSIDAVĖLIAI

Pirmoji jų, aktingiausioji, yra aiškiausi parsidavėliai, sąmoningi Maskvos bernai: mizaros, bimbos, moliai ir kiti panašūs („pročaja svoloč" — panaudojant jų pačių mėgiamųjų šaltinių kalbą ir jos žodyną). Visa ligšiolinė mūsų emigracijos kova su anais niekšais buvo ir tebėra pasyvi, neskaitant poros „supikietavimo" atvejų (Baltimorėje, pvz.). Mūsų naujiesiems ateiviams (o gal ir daugeliui ir senų JAV lietuvių?) trūksta žinių, iš kokio kelmo išspirti yra tie maskvinės ideologijos apaštalai. Metas būtų susilaukti mūsų spaudoje tinkamų biografinių duomenų ir charakteristikų, nušviečiančių ideologinę ir politinę tų asmenų raidą ir "karjerą". Tai būtų stiprus žingsnis supažindinti naujai atvykusius su tautos išgamomis, veikiančiais čia, demokratinių laisvių ir teisių užuovėjoje. Kova yra kova, ir stodami į ją nusimaukime baltas pirštinaites.

Šiuo metu, kaip patyrėme iš spaudos, JAV komunistų partija minėjo (gal ir tebemini) savo 30 metų sukaktį. Lietuviškoji tos partijos sekcija taip pat neatsilieka nuo savo „tavorščių", keldami į padanges savuosius nuopelnus kovojant už darbo žmonių teises (suprantama, varant tuos darbo žmones į Maskvos bučių). Taigi, šiuo metu būtų labai pravartu pažvelgti į komunistų pastogę JAV ne pro jų pačių puošiamą langą.

Naujienos (p. m. 223 n.) apžvalgoje trumpai aptarė JAV komunistų partijos raidą. Gera būtų, kad tokios aptarties susilauktų ir bimbininkų partija, lietuviškomis akimis į ją žiūrint.

"KAIRIEJI" INTELEKTUALAI

Antroji komunistuojančių lietuvių grupė susidaro iš negausaus lietuvių inteligentų būrelio, kuriam "progresyvumas" svarbiau už sveiką protą. Šie žmonės, kartą įtikėję marksizmu ir įstrigę teorinėse doktrinose, neigia iš esmės visa, kuo gyvena ir kvėpuoja žmogus kapitalistiškai - demokratiniame pasaulyje. Tačiau šie žmonės skiriasi nuo pirmosios grupės komunistų tuo, kad jie yra pakankamai išlavinti, kad savo protu prieitų tiesą. Jų kelias — tai Andre Gide, Panait Istrati, Walter Citrine, Andrew Smith, Roland Dorgeles, Artur Koestler ir daugelio kitų, šiandien daugiau ar mažiau pasauliui žinomų, inteligentų "kelias atgal" į objektyviąją tiesą.

Nesinori tikėti, kad šie lietuviai — inteligentai ir toliau būtų akli maskvinio tikėjimo fanatikai ir nesugebėtų savarankiškų pastangų ir studijų keliu pažinti savo fatališką ir gėdingą klaidą. Ateina galvon mintis: argi jie, tie keli mūsų "ultra - kairieji" intelektualai, taip jau yra izoliavęsi nuo mūsų tautiškai — demokratinės visuomenės ir nuo savo profesionalų kolegų iš tos visuomenės tarpo?

EILINĖ MASĖ

Trečioji, pati gausiausioji, šių tautos atskalūnų grupė yra savotiškos mūsų sėnosios "pirmeivystės" padarinys. Jų pažangumas gavo pradžią dar tada, kai mūsų JAV emigracijoje reiškėsi vos pirmieji politinio skaidymosi žingsniai. Žmonės, buvę socialistinių organizacijų nariai ar tik simpatizavę joms dėl jų programų radikalumo, dažnai labai paviršutiniškai pasisavinę socializmo ABC dėsnius, nuėjo paskui radikaliausius (labiausiai kraštutinius) "darbo klasės kovotojus". Jie ir sudarė lietuviškosios Amerikos komunizmo sekcijos eilinę masę.

JŲ KLAIDA — MŪSŲ NELAIMĖ

O juk jie yra dažnai betarpiškai mūsų kaimynai, nekalbant jau apie tai, kad jie yra mūsų tautiečiai. Jų, kaip tautos narių, mes dar neturime atsižadėti, nes jų eilėse yra visai dorų žmonių, kurių asmeniškam išprusinimui trūksta savarankiško galvojimo, noro aktingai tirti tai, kas pasaulyje dedasi. Tokie "progresyviai" yra dažniausiai vieno "savojo" laikraščio ir savos srovės propagandinių brošiūrėlių skaitytojai.

Kažkaip nesinori tikėti, kad šie paklydę mūsų tautiečiai visi būtų ir visiems laikams pasiliktų užkietėję savo tautos atskalūnai ir priešai. Pažintis ir asmeniniai santykiai (kaimynystė, susitikimai) galėtų ir turėtų būti naudojami jų nusistatymams išjudinti "iš šaknų". Jų klaida yra jų, ir kartu mūsų visų, nelaimė. Todėl bent vieno sūnaus palaidūno grąžinimas tautai turėtų būti asmeninių pastangų tikslas, o galimas pasisekimas — visos lietuviškosios visuomenės džiaugsmas ir pasididžiavimas.

Yra tačiau atsitikimų, kur ne tik asmeninė pažintis, bet ir giminystė nieko paveikti negali. Tuo atveju turime reikalą su užkietėjusiu raudonuoju tamsuoliu, kuriam, anot liaudinio posakio, nors ir "kuolą ant galvos tašyk" — nieko nebepadarysi.

TINKAMIAUSIAS METODAS

Baigdamas šį straipsnį rašyti, perskaičiau Naujienų gruodžio 19 d. komunistų šaukto mitingo Chicagos Lietuvių Auditorijoje aprašymą. Štai, kur tinkamiausias metodas parodyti komunistams jų menkystą! Chicagos lietuvių visuomenė rado patį tinkamiausią, patį įtikinamiausią būdą sueiti į kontaktą su "progresyvių" eiliniais nariais, panaudoti jų vadoklių šauktą mitingą jų pačių akims paprausti. Eilinės, net ir silpniausios galvos, "progresyvios" tokiais atvejais pamato, kad yra pasaulyje sveiko proto logika, yra tūkstančiai argumentų prieš mizarinius ar bimbinius mekenimus, kad progresyvių vadai, kaip toks Andrulis, yra šlykštūs bailiai, kuriems jų skelbiamas "rojus" yra vis dėlto nemalonus, jei deportacijos jie taip bijo. Tegul Stalinas atsitraukia iš Europos, taigi ir iš Lietuvos, į savo per puskapį metų "nuprogresavusią" Maskoliją, lietuviai tremtiniai su ašaromis akyse džiaugsis ir puls vykti atgal į tėvynę, nors ji ir sugriauta, ir nualinta, ir ištuštėjusi, be daugelio tūkstančių tėvų, brolių, seserų, vaikų... O Andrulis? Ką jis ir jo draugai tuomet darytų?

V. Čižiūnas

PAS VELNIĄ HERKULO PILYJE

Fantastinis A. Vilainio reportažas

Einu parko alėjomis... Šimtamečiai medžiai, žydintys krūmai, gėlės... Paukščiai dainuoja, švilpauja. Visa žemė paskendusi vidudienio saulės spindulių tvane. Ir kokia nuostabi gamta! Kalba net akmenys, ir pati žemė skamba keistu aidu...

Štai, prieš akis atviroje aikštėje matyti Herkulo pilis. Koks apgaulingas akių žvilgsnis. Galvoji, kad tik keli žingsniai į kalną. Deja, eini, eini vingiuotu taku ir vis negali pasiekti. Pats save klausi:

— Gal čia koks viliokas vedžioja?

Bet pagaliau, štai, jau ir pirmosios pilies pakopos. Nepajuntu, kaip pavargęs atsisėdu ant apsamanojusio akmens. Akys merkiasi. Bet.., ar galima miegoti vidudienį?.. Kaip tik tuo metu kažkas sušlama. Atsigrįžtu — ant akmens tupi baidyklė... Visas mano kūnas sudreba. Iš kart sumetu, kad tai velnias. Dar mažas būdamas mačiau lygiai tokį pat, nupieštą peklinėje knygoje. Juodas, ragai ilgi, sieksniniai. Uodega net kelis sieksnius nusitiesusi ant laiptų. Rodos, velnias manęs nė nepastebėjo. Vienoje pusėje pasidėjęs didelę išdirbtą jaučio odą, o kitoje pusėje auksinių pinigų katilą. Maišo, žarsto auksinius rublius ir šildo savo senus kaulus prieš saulę. Tik po geros valandėlės pažiūrėjo į mane, ir pamerkė akį. Paėmė didelę auksinių pinigų saują ir pabėrė man po kojomis. Sumirgėjo, lyg auksinė juosta, bet aš nepasidaviau pagundai.

— Tai, ką jau ir auksas nevilioja?.. Ak, tiesa, buvai susitikęs giltinę... Aš maniau, kad tu jau šildai savo kaulus pragare. Man, rodos, tavo pečius slėgia visos septynios didžiosios nuodėmės...

— Visai be reikalo gundai mane, senas velne... Aš gerai pažįstu jūsų visas suktybes...

Velnias taip nusikvatojo, kad net pilis sudrebėjo. Keletas akmenų, plytų pasijudino ir dideliu treniksmu nudardėjo į pakalnę.

— Tiesa, senas, tai senas, štai aš ir pats žinau. Mano amžius nėkiek netrumpesnis už pasaulį. Tačiau nebijok, aš dar stiprus, kaip meška. Pailsinęs savo kaulus šiandien žadu dar toli, toli keliauti.

— O kur jau pasirengęs su tokiu sunkiu kroviniu? Sakyk, kas tave šaukia ir laukia?

— Kur aš keliausiu? Aišku kaip diena, kad mano kelias į Rytus. Vakarų Europą dabar doleriais užpylė. Manai, kad mes savo draugą paliksime tik su špyga kišenėje?

— Ar tai jūs su Rytų valdovu susigiminiavote!.. Girdėjau, kad tas Atila, Tamerlionas, ar kaip kitaip jis ten vadinasi, negaluoja ir savo kaulus ilsina prie jūros.

— Negaluoja vargšas senis... Vis stena, dejuoja, kas rytą ir vakarą. Tačiau nuotaikos nepraranda. Vis šypsosi pro ūsus. Kasnakt budi už raudonų užuolaidų gydytojai. Budime ir mes velniai. Kai tik jis sudejuoja, visame pragare aliarmas. Ar mes galime leisti taip pigiai giltinei jį nugalėti. Juk tokio kaltininko mes nė per tūkstantį metų nesulauksime.

— O kas bus, jei senis vieną dieną ims ir užmerks akis.

Velnias susiraukė, kaip devynios pėtnyčios. Jis net cypti pradėjo iš piktumo.

— Manai, mes leisime jam numirti? Beje, šiandien patsai Liuciperis būtų kaip be uodegos. Ne, ne, jis nemirs, kol neužkurs naujo pragaro pasaulyje. Tokie žmonės, kaip jis, miršta tik laužams liepsnojant, ar kartuvėse. Jis dar pakels maršalo lazdą, ir visa žemė sudrebės. —

Velnias su šypsena pakratė ragus. Vienas ragas užkliuvo už buvusiųjų karališkųjų rūmų ir jie perlinko pusiau. Aš krūptelėjau, o velnias piktai sumurmėjo:

— Oi, mes pasaulį dar pakratysime, oi pakratysime. Šiukšlėmis paversime krikščioniškąją kultūrą. Sugrius Roma, Paryžius, sugrius didieji New Yorko dangoraižiai. Manai, kad poetas Majakovskis veltui pasakė, jog mes jus gyvus sudeginsime jūsų pačių šventyklose...

Dabar velnias išėmė iš kišenės storą vokišką cigarą. Šįkart ir man gomurį pakuteno, bet, kai geriau įsižiūrėjau, pamačiau, kad tai ne cigaras, o arklio kanopa. Pradėjo smilkti, kilti tirštų dūmų kamuoliai. Girdėjau net kaip čirškė degdama mėsa. Visame parke iškart pakitėjo. Paukščiai nutilo dainavę, medžių lapai, žiedai nubiro, visa, kas gyva nuvyto. Mane vėl šiurpas sukratė, tačiau velnias, matyti, dar nevisa buvo išsakęs. Jis, žarstydamas lobius, vėl prabilo:

— Neužmiršta jis ir jūsų. Rūpinasi ir laukia. Kiek pas jį darbo drausmės stovyklose, kasyklose, miškuose. Kokie jums dideli kapai paruošti Sibiro taigose. Ir dabar, kai pas jį viskas pastatyta kaip ant kortos, jis jums nepagailėtų po tuziną auksinių kulipkų. Ir mes tokios pat nuomonės. Kiekvieną jūsų pėdą uostome, sekame ir esame pasirengę kiekvienu atveju užnerti ant kaklo virvę. —

Juodoji baidyklė, tai pasakius, pasižiūrėjo į mane kaip katė į lašinius. Kilstelėjo uodegą, ir tik dabar pamačiau, kad ji šlapia.

— Sakyk, sveikas, kur buvai įmerkęs savo uodegą?..

— Žinai, buvau ten už Atlanto nusidanginęs... Tie jankiai man taip pasvilino, kad teko išrūkti ir sparnų nepakėlus. Atlanto vandenyne net išsimaudžiau gelmėse.

Šįkart man buvo proga nusišypsoti.

Aš neiškenčiau dar velnią nepasiteiravęs:

— Sakyk, kam tiek daug aukso reikia Rytų Tamerlionui — Stalinui?

— Aukso? Kraujo ir aukso jam visada maža. Toks jau jo velniškas apetitas. Tiesą pasakius, jam daug pinigo ir reikia. Tos kolonos... Tie judošiai... Bepigu buvo parizėjams. Jie už trisdešimt grašių galėjo pirkti Judą, kad jis parduotų Kristų. Dabar tokių judošių milijonai ir jų už trisdešimt grašių nė vieno nenupirksi.

Dabar velnias apsidairė ir pažiūrėjo į saulę. Skubiai surinko iš po mano kojų pinigėlius. Susipylė juos atgal į katilą. Ramiai susivyniojo jaučio odon, nusiėmė nuo kupros vokišką kuprinę ir viską į ją sukimšo. Atsiduso, dar kartą pažiūrėjo į mane ir susirūpinusiu veidu paklausė:

— Gaila man tavęs... Sėsk ant mano kupros, pakylėsiu tave iki Herkulo statulos viršūnės. Nesipurtink, dar kartą pamatytum Nemuną, Maskvos bokštus ir Sibiro taigas...

To man buvo per daug. Aš siekiau kryželio. Velnias, matyt, suprato padėtį ir dingo iš akių kaip nebuvęs.

Patryniau akis... Saulė kepino tiesiai virš galvos. Pažiūrėjau į laikrodį. Dar nebuvo praėję nė trijų minučių, kaip aš buvau atsisėdęs ant akmens. Galvojau, ar tai sapnas. Kažin? Daug legendų girdėjau iš vokiečių apie Herkulo pilį. Esą, ją pastatę italų belaisviai. Legendos sako, kad čia velniai saugoją dideliuš lobius...

Po valandėlės vėl kopiau laiptais į pilies bokštą. Kai buvau pačioje viršūnėje, iš versmių paleido užtvanką. Ji krito su užesiu žemyn. Vaivorykščių spalvos sušvito prieš akis. Šimtamečiai medžiai, tvenkiniai, žaliumynų aikštės, kloniai ir kalvos. Nuostabi Kūrėjo ranka ir ant prakeiktos pilies uždėjo dangiško grožio antspaudą. Stoviu valandėlę kitą. Širdį veria ilgesys. Klausau, ar neišgirsiu aido iš tolimos tėvynės...

Grupė JAV vienuolių ir šiaip katalikų lanko pirmosios Amerikos šventosios motinos Cabrini vardu pavadintą bažnyčią Romoje.

DIDELI PASIKEITIMAI PER ATEINANČIUS 50 METŲ

Nors teisingai skaičiuojant, antrąją šio šimtmečio pusę pradėsime tiktai ateinančiais metais, bet daugelis jau ir šiemet jaučiasi, nelyginant būtumėm tikrai antrąją dvidešimtojo šimtmečio pusę gyvenią.

Daugelis spaudos darbuotojų jau padarė pirmosios šio šimtmečio pusės įvykių apžvalgą, o kiti jau spėjo ir išpranašauti, kas pasaulį laukia ateinančių penkiasdešimties metų laikotarpyje. Associated Press apklausinėjime dalyvavo 9 žymiausi mokslininkai, kurių manymu, štai, kas įvyks per antrąją pusę šio šimtmečio.

Žmonių vidutinis gyvenimo amžius bus žymiai ilgesnis. Pranyks visa eilė pavojingų ir sunkiai išgydomų ligų, kaip: vėžys, vaikų paralyžius ir įvairios kitos ligos.

Pakitės žmonių maitinimosi būdas. Galimas dalykas, jog bus fabrikuose dirbtiniu būdu pagaminti naujos rūšies maisto produktai.

Bus išplėstas atomo energijos panaudojimas praktiškame gyvenime, o saulė bus naudojama kaip energijos šaltinis. Kinoteatrai visiškai užsidarys, nes nebus kas juos lanko — visi žmonės savo namuose turės tobulus televizijos aparatus.

Associated Press apklausime dalyvavęs dr. Edward Condon, National Bureau of Standards direktorius, mano, kad pasaulis sužinos daug daugiau apie atominę energiją, negu ligi šiolei buvo žinoma. Šioje srityje būsiąs staigus perversmas.

Brigados generolas David Sarnoff, Radio Corporation of America pirmininkas, sako, kad tikrai netoli ta diena, kada radijo pagalba lengvai galėsime susisiekti iš New Yorko su bet kokiu pasaulio miestu, o mūsų pašto susisiekimas atrodys pasenęs keletu šimtmečių.

American Telephone and Telegraph Company prezidentui L. A. Wilsonui atrodo, kad antrojo šimtmečio pabaigoje kiekvienas pilietis pats automatiškai, taip, kaip dabar telefonu pašaukia šavo draugą tame pačiame mieste, galės pašaukti savo pažįstamą, esantį bet kurioje pasaulio šalyje.

Filmų artistas Clark Gable su savo naująja žmona, buvusia Lady Ashley džiaugiasi medaus mėnesiu Hawajų salose.

G. A. BIURGER

BARONO *MIUNCHHAUZENO* NUOTYKIAI

KELIAUJANT, KARIAUJANT IR MEDŽIOJANT

Pagaliau kartą pas mus atsilankė vienas mano motinos giminaitis, kuris mane kažkodėl labai greitai pamilo. Jis man nuolat kalbėdavo, jog aš esąs puikus ir gyvas berniukas, ir jis darysiąs visa, kas tik galima, kad tik išsipildytų mano norai.

Jo žodis pasirodė stipresnis už manąjį, ir po didelių ginčų bei svarstymų sprendimas buvo padarytas mano naudai: man buvo leista palydėti jį į Ceiloną, kur jo dėdė buvo gubernatoriumi. Ir netrukus, gavę svarbius olandų valdžios įgaliojimus, mes išplaukėme iš Amsterdamo.

Mūsų kelionėje nieko ypatingo neatsitiko, išskyrus audrą, kurią bent keliais žodžiais tektų prisiminti dėl jos nepaprastų pasekmių.

Ji prasidėjo kaip tik tada, kai mūsų laivas buvo sustojęs prie vienos salos apsirūpinti malkomis ir vandeniu. Ir siuto tokiu smarkumu, kad su šaknimis rovė iš žemės milžiniškus medžius ir svaidė juos po orą. Milžiniški, kelių šimtų centnerių medžiai kokių penkių mylių aukštyje atrodė nedidesni, kaip mažytės, skraidančios ore paukščių plunksnelės. Bet, kai tik orkanas nurimo, kiekvienas medis vėl stačias nukrito į savo vietą, tuojau išleido šaknis, ir audros pėdsakų lyg nebūtą. Tik vienas didžiulis medis sudarė išimtį. Kaip tik tuo metu, kai audra jį išrovė, ant jo šakos sėdėjo vyras su žmona ir skynė agurkus (mat, tame pasaulio krašte tos puikiosios daržovės auga ant medžių). Taigi, ta vedusiųjų porelė kantriai atliko oro kelionę, bet dėl jų svorio tas medis nukrypo nuo savo buvusios vietos ir smuko žemyn gulsčioje padėtyje. Kaip daugumas šios salos gyventojų, taip ir jo malonybė šios salos valdovas, bijodamas, kad audra griuvėsiuose jo nepalaidotų, laike audros iš savo namų buvo pasišalinęs. Per savo sodą jis grįžo kaip tik tuo momentu, kai šis medis ūždamas krito žemyn ir laimingai jį vietoje užmušė.

Laimingai? Taip taip, laimingai, nes šitas krašto tėvas, tebūnie leista man pareikšti, buvo didžiausias despotas, o tos salos gyventojai, neiškiriant nė jo patikėtinių, buvo vargingiausi sutvėrimai po šiuo mėnuliu. Jo sandėliuose maistas supūdavo, kai tuo tarpu jo pavaldiniai, iš kurių tas maistas buvo išreikalautas, mirdavo badu.

Nors jo sala nejautė jokios išorinio priešo baimės, tačiau kiekvieną jauną vyrą jis paimdavo į kariuomenę, apmokydavo ir laikas nuo laiko juos pardavinėdavo brangiau mokančiam kaimyninio krašto kunigaikščiui. Taip jis krovė milijoną prie milijono, vis didindamas iš savo tėvo paveldėtą turtą.

Iš dėkingumo už tą didelį pasitarnavimą, kurį, nors ir atsitiktinai, atliko toji agurkus skynusioji pora, salos gyventojai pasodino juodu į vakuojantį valdovo sostą. Nors šituodu žmogeliūkščiai per savo oro kelionę taip buvo priartėję prie Didžiosios Pasaulio Šviesos, kurioj ir savo akių bei širdies švieselių vos nepaliko, bet vis dėlto juodu taip pagirtinai valdė savo salą, jog nė vienas, kaip patyriau, nesuvalgydavo agurko, nesukalbėjęs "Saugok, Dieve, mūsų krašto tėvą!"

Po to, pasitaisęs savo gerokai audros apdaužytą laivą ir, papūtus palankiam vėjui, iš naujojo monarcho krašto mes išplaukėme ir po šešių savaičių laimingai pasiekėme Ceiloną.

Maždaug po poros savaičių nuo mūsų atvykimo, vyresnysis gubernatoriaus sūnus pakvietė mane medžioklėn, kurioje mielai sutikau dalyvauti.

Mano draugas buvo stambus, stiprus vyras ir pripratęs prie to krašto klimato. Aš gi, ir palengva einant, taip greit pavargau, jog, kol nuėjome ligi miško, toli nuo jo buvau atsilikęs.

Kai ant upės kranto norėjau atsisėdęs kiek pailsėti, staiga išgirdau ant kelio, kuriuo buvau atėjęs, šlamėjimą.

Pasižiūrėjau atgal, ir ko tik nesuakmenėjau, kai pamačiau tiesiai į mane sėlinantį baisų žvėrį, kuris neaiškiai man davė suprasti, jog ir be mano sutikimo jis rengiasi iš mano lavono sau pusryčius pasigaminti. Mano šautuvas buvo užtaisytas tik kiškiniais šratais. Nei laikas, nei mano sumišimas neleido man ilgai galvoti. Apsisprendžiau šauti, galvodamas jį išgąsdinti, gal net sužeisti. Kadangi iš baimės aš nelaukiau, iki tigras bus šūvio atstume, jis įsiuto ir visu smarkumu šoko ant manęs.

Daugiau iš instinkto, negu iš apsigalvojimo, pabandžiau vieną negalimybę — pabėgti. Apsigręžiau, ir — man net ir dabar, kai aš apie tai pagalvoju, šaltas drebulys perbėga per kūną, — už kelių žingsnių nuo manęs stovi baisus krokodilas ir atveria savo nasrus mane praryti.

Reikia tik įsivaizduoti mano būklės baisumą! Užpakalyje tigras, priešakyje krokodilas, dešinėje — bedugnė, kur, kaip vėliau išgirdau, būta nuodingų gyvačių!

Siaubo priglušintas, — o tai ir pačiam Herkuliui tokiu atveju nebūtų galima laikyti už bloga, — puoliau ant žemės. Kiekviena mintis, kokia mano galvon tada bepajėgė ateiti, buvo tik baisus laukimas: dabar — arba įsiutusio žvėries dantyse ir naguose, arba krokodilo nasruose turiu atsidurti. Pagaliau po kelių sekundžių išgirdau stiprų, man visai negirdėtą garsą. Išdrįsau pakelti galvą ir apsidairyti. Ir

DAINŲ RETENYBĖS

Surinko dr. J. Balys

XII. Visiem tėvas šėrė po žirgelį

Kad mes augom
Trys jauni broleliai,
Visiem tėvas
Šėrė po žirgelį.

Vienam šėrė
Juodą kai sabalą,
Antram šėrė
Margą kai genelį.

Antram šėrė
Margą kai genelį.
Trečiam šėrė
Baltą kai gulbelę.

Su juoduoju
Žemele važiuosim,
Su marguoju
Pas mergelę josim.

Su marguoju
Pas mergelę josim,
Su baltuoju
Per mareles plauksim.

**

Didi dyvai

Ir stebuklai daros,
Kad vasarą ežerai užšalo,
Kad vasarą ežerai užšalo.

Nėr kur girdyt
Bėrųjų žirgelių,
Nėr kur šveisti
Aukso pentinėlių.

Kad išauštų
Iš rytų saulelė,
Nutirpytų
Ežerų ledelius.

Pagirdytų
Bėruosius žirgelius
Ir nušveistų
Aukso pentinėlius.

Remkime Lietuvių Dailės Parodą

Lietuvių Dailės Parodos Komitetas prašo atsiliepti, kad ir mažiausiomis aukomis visus lietuvius, kuriems buvo pasiųsti parodos bilietai bei atskiri laiškai su prašymu paremti šį didelį kultūros darbą.

Sausio 29 d. bus užbaigtas Dailės Parodos pirmasis laikotarpis. Tą dieną Vienybės metiniame koncerte bus įvykdytas bilietų laimėjimas. Visi, kurie iki tos dienos prisidės aukomis, dalyvaus laimėjime.

Kas greit duoda — dukart duoda. Tad, nelaukdami paremkime Lietuvių Dailės Parodą. Remkime visi, kad ir ne po daug!

Prof. Vaclovo Biržiškos labai rimti ir platūs rašto darbai buvo spausdinami ir P. Būtėno redaguotame, o A. Kasperavičiaus leistame kultūros žurnale žingsniai, kurių išėjo 15 numerių tremtyje, Vokietijoje. Iš žurnalo bendradarbių jo straipsnių daugiausia žingsniuose ir tilpo. Raštų turinys be galo aktualus ir šiems laikams. — Šitas papildymas prie Naujienose išspausdinto str. "Prof. Vaclovo Biržiškos darbai."

Dain.: Jieva Klimaitienė, 63. Gimt.: Tupikų k., Naumiesčio par. Atv.: 1905. Gyv.: 329 Ferdinand St., Scranton, Pa. Užr.: 1949.VIII.26. Arch.: R37/16, DII/71.

Moterų Pasaulis

Redaguoja V. TYSLIAVIENĖ

Dail. Anastazija Tamošaitienė, grįžusi iš New Yorko, suprojektavo ir išaudė kilimą, tema: "Kalėdos Kanadoje".

Dabar dailininkė projektuoja ir Dailės Studijoje audžia naujus tautinius drabužius Vasario Šešioliktosios proga: Poniai Bartweck iš New Yorko — kaišytinį ir rinktinį dzūkų tautinį kostiumą, p. Žadeikaitei — žemaičių kraštо, su raudonais ir mėlynais dobilėliais ir aukštaičių melsvą tautinį —V. Černienei.

LIETUVĖ IR TAUTINIAI DRABUŽIAI

Stebint Amerikos lietuvių pobūvius, iškilmes, o ypač tautines šventes, darosi truputį keista ir net gaila, kad lietuvės moterys taip nedaug pasirodo su tautiniais drabužiais.

Kiekviena tauta, nors kiek mažai bebūtų išlaikius savo senovės turtų, išsaugojo tai, kas buvo surišta su kiekvienos dienos gyvenimu — tautinį apdarą. Taip ir Lietuvoje. Niekuomet nebuvo jis pasitraukęs iš mūsų kaimo, ir nors sunkių sąlygų ir amžinų nelaisvių pasėkoje mūsų bajorės puošėsi svetimais šilkais, ir baudžiavą nešančios lietuvės galėjo tik vargingus audeklus ir storas drobes vilkėti prie darbo ir per šventes, šitie audimų raštai, siuvimo būdas išliko. Išliko kraičių skryniose vilnoniai sijonai, margi kiklikai, kaišytos priejuostės, žičkais austos skarelės, ir juostos, gražiaspalvės, gražiaraštės.

Tačiau liko mūsų apdarų pavyzdžiai ir senose knygose, paveiksluose, raižiniuose, svetimų kraštų muziejuose.

Jau nepriklausomybės laikais dailininkas A. Tamošaitis po ilgų ir kruopščių studijų užsieniuose ir Lietuvoje, visuose tėvynės pakraščiuose išieškojęs neišsenkėjamus tautodailės aruodus, išleido tautinių raštų ir autentiškų drabužių pavyzdžių rinkinius.

Šiuo metu plačiai žinoma ne tik pasaulio išblaškytiems lietuviams, bet ir svetimųjų kultūringajai visuomenei, Anastazija Tamošaitienė, pirmoji pradėjo austi ir populiarinti mūsų tautinius drabužius. Vėliau, dideliu mastu ėmėsi šito darbo tautodailės dirbinių kooperatyvas "Marginiai".

Nedaug laiko reikėjo, kai Nepriklausomos Lietuvos moterys mūsų tautiniams drabužiams grąžino tą pagarbą ir meilę, kuria visada saugojo juos mūsų senelės, jais puošėsi net į karstą guldamos. Lengvos vilnos audeklai, puošnūs audimo raštai, galvos papuošimas, gintarai — visa tai teikia kažką šventiško, tad ne nuostabu, kad jie pasidarė lietuvei iškilmių drabužis, o tautinių švenčių dienomis stačiai būtinumas. Karo Muziejaus vasaros tradicija — kiekvieną tautiškai apsivilkusią moterį apdovanoti rožės žiedu. Prie Nežinomojo Kareivio paminklo dedant vainikus, atstovės rengėsi tautiniais drabužiais. Taip puošėsi studentės eisenose, taip dainininkės koncertuose, dainuodamos lietuviškas dainas rengėsi.

Nuotakos neretai eidavo prie altoriaus šitaip, ir tikrai, tai iškilmingai valandai prie jokių šilkų taip nesiderina rūta, kaip prie tų kuklių tautinių drabužių. Ir jie tiko šalia frako ir iškilmių uniformos į gražiausius pokylius, į šauniausius balius. Karininkų Ramovėje moterys puošėsi jais ir tai tokios moterys, kurių visuomeninė ir materialinė padėtis leido lengvai įsigyti kad ir Paryžiaus modelį. Vyresniųjų nuometai teikė ypatingo senovinio grožio ir didingumo. Tokiu apdaru moteris ypač saugo savo elgesio taurumą, ir visada kiti reiškia pagarbą, kurios nesukelia laisvas vakarinis drabužis.

Užsieniuose įvairių tarptautinių suvažiavimų proga, mūsų atstovės pasirodydavo lietuviškai pasipuošusios, ir visur sukeldavo savo apdaru susidomėjimą. Paryžiaus pasaulinėj parodoj, Berlynę ir kitur mūsų tautiniai drabužiai buvo visuotinio dėmesio ir susižavėjimo objektas, nes, išlaikydami visą liaudišką spalvingą margumą, jie išlaiko taip pat ir praktiško drabužio rimtį ir kuklų grožį. Tuo tarpu, kai daugelio tautų drabužiai labiau primena maskaradinius kostiumus, ir išpuošti pigiais blizgučiais. Prie tautinio kostiumo lietuvės dėvi, kaip papuošalą, tik gintarą, ir kai kuriose srityse koralų karolius, kas taip pat rodo mūsų moterų gerą skonį iš senų senovės.

Užėjus okupacijų laikams, labai dažnai tautinis drabužis moterims arba kaklaryšis vyrams, buvo vienintelė priemonė, vienintelis tylus išreiškimas savo tautinio galvojimo, — tuo metu tie apdarai kai kuriais atvejais pavadavo draudžiamas tautines vėliavas. Ir kaip tik tais priespaudos laikais mes išmokome dar labiau branginti tuos tautinius apdarus taip branginti, kad bėgdamos nuo pačios mirties, daugelis moterų numesdavo būtino reikalingumo dalykus, kad tik turėtų jėgos savo rankomis toliau nešti šitą drabužį.

Vos tik prasidėjo laisvas gyvenimas DP stovyklose — pirmas, kuo lietuviai galėjo savo išgelbėtojams ir globėjams pasirodyti, buvo mūsų dainos, mūsų tautiniai šokiai. Ir tada vėl prieš saulę, prieš svetimos saulės šviesą ir svetimas akis buvo iškelti tautiniai apdarai. Tos moterys, kurios negalėjo išgelbėti iš bėgimo ir karo bėdų tokio savo turto, arba dar jų buvo neturėjusios, dabar stengėsi kaip nors pasidaryti ką nors panašaus. Jos kantriausiai išsiuvinėdavo ant atsitiktinai gautų labdarybės skarmalų tautinius raštus, ir iš tolo, nuo scenos vis tiek buvo apgaunantis panašumas. Vėliau, lietuviškas išradingumas rado išeitį: buvo vyrų, mokančių padirbti stakles, ir atsirado neviena audėja.

Tada prasidėjo senų megztinukų, vyriškų vilnonių baltinių ardymas. Dažė tas vargingas medžiagas, ir kokie audiniai išeidavo iš sumanių audėjų rankų. Ir vėl galėjo lietuvės džiuginti savuosius ir stebinti svetimus. Šitai kėlė tų svetimųjų pagarbą tautai, kuri turi tokius turtus, ir moka juos išsaugoti, ar iš nieko sukurti.

Šitokios mintys apima, artėjant Vasario Šešioliktajai, ir atsimenant, kad amerikietės lietuvės, vargu ir šiais metais pagalvos, kad gražiausias, nesenstantis, ir madų keitimosi nebijantis puošnus apdaras yra lietuviški tautiniai drabužiai. Čia, kur geriausios vilnos ir kitokių siūlų gavimas nesudaro jokios problemos, ir kur išaudimas taip pat prieinamas. Dailininkė Anastazija Tamošaitienė, gyvenanti netolimoje Kanadoje priima užsakymus. Chicagoje gyvena Emilija Tutlienė, išaudusi per 100 liet. kostiumų britų zonos lietuvėms, Broklyne gyvena audėja Aleksandravičienė, kuri tikrai jau įsitaisė stakles vietoj tų, kurias paliko Vokietijoje, išaudus ten paskutinį tautišką audimą tremtyje.

A. Skirgailienė

ROCKEFFELLERIAI ESĄ JAU IŠSISKYRĘ

Jau kuris laikas kalbama ir rašoma apie tai, kad Ieva ir Wintrop Rockefelleriai skiriasi. Tos kalbos vis būdavo paneigiamos. Bet dabar štai, tenka patirti, kad tas nepaprastas lietuvaitės ir turtingiausio vyro pasaulyje romanas eina prie pabaigos. Priežastis: "skirtingi interesai ir temperamentai."

Nors divorso klausimas, kuris esąs paliktas pačiai Ievai Rockefellerienei išspręsti, dar nebaigtas, bet tiek yra žinoma, kad Ieva ir Wintrop jau negyvena drauge. Šiuo metu Ieva gyvena su savo 16 mėnesių sūnum Rockefellerių dvare, Pocantico Hills, prie Tarrintown, N. Y. Gi jos vyras gyvena kartu su savo tėvu, 740 Park Ave., New Yorke.

Kada Ieva Rockefellerienė pradės divorso bylą, tuo tarpu dar nežinoma. Negalėdami pasiekti Rockefellerių, spaudos atstovai kreipėsi į Ievos motiną Neveskienę, gyvenančią savo ūkyje, Lowell, Indiana. Motina pareiškė, kad ji "nemananti", jog žinios apie Rockefellerių skyrybas turi pagrindo.

Sakoma, kad jaunieji Rockefelleriai išsiskyrę labai draugiškai, nors divorso reikalais dabar rūpinasi abiejų pusių advokatai.

Kaip žinoma, Ieva Paulekaitė savo karjerą pradėjo 1933 m., kai ji Chicagos pasaulinėje parodoje laimėjo "Miss Lithuania" titulą. Vėliau ji mokėsi universitete ir dramos mokykloje. Patekusi į vienos keliaujančios dramos teatro trupę, Ieva atvyko į Bostoną, kur ji susipažino su Richard Sears, dabartiniu JAV ambasados Paryžiuje sekretorium. Ištekėjusi už jo, Ieva, betgi, neilgai su juo gyveno. Gavusi divorsą, Ieva Paulekaitė pradėjo dirbti sekretorės darbą Socony — Vacuum Oil Co., kurios oficialu buvo Wintrop Rockefeller. Bet su juo Ievutė susipažino kiek vėliau, viename New Yorko restorane. Tokiu būdu prasidėjo romanas, apie kurį rašė viso pasaulio spauda ir kurio galas netrukus, be abejonės, paaiškės.

MES

Marija Lietuvninkaitė, dr. Vinco Kudirkos sesers duktė, prieš šešis mėnesius atvykusi iš tremties į Worcesterį J. Adamonio kvietimu, ir dirbusi North Graftone valstybinėje ligoninėje gailestingosios sesers pareigose, pereitų metų gruodžio 24 d. išvyko gyventi į Chicago, kur susirinks, šiuo metu išsisklaidę po daugelį Amerikos miestų, jos motina ir artimieji.

Vincė Jonuškaitė, Lietuvos Valstybės Operos solistė šiomis dienomis išvyko į Kanadą, kur turės eilę koncertų Montreal ir kituose miestuose. Kanados lietuviai rodo didelį susidomėjimą lietuviška daina, nes tai jau nepirmas kartas, kai jie kviečiasi pas save mūsų žymiuosius dainininkus, kurių didžioji dalis yra apsigyvenę JAV.

Rašytoja Karolė Pažėraitė, šiuo metu gyvenanti Brazilijoje, Amerikos lietuviams skaitytojams pažįstama iš Vienybėje spausdintos jos kūrybos, praėjusiai metais išleido romaną "Liktūnas", kuris turėjo didelį pasisekimą. Dabar rašytoja baigia naują romaną, kuris, savaime būdamas vientisas ir išbaigtas veikalas — yra ir pirmojo romano "Liktūno" tęsinys.

Dr. G. Židonytė, neseniai Sorbonos universitete už savo mokslinį darbą apie poetą Milašių gavusi daktaro laipsnį, atvyko iš Paryžiaus ir, porą dienų pasisvečiavus pas dėdę muziką Židanavičių New Yorke, išvažiavo pas tėvus į Amsterdam, N. Y.

R. Vilčinskaitė neseniai atvykusi iš tremties brooklyniečio Petro Vilčinsko giminaitė, talentinga dainininkė, šiomis dienomis pradėjo studijuoti Marian kolegijoje.

Worcesterio Moterų Klubo susirinkime, įvykusiame 1949 m. gruodžio 13 d., buvo išrinkta 1950 m. nauja valdyba tokio sąstato: pirmininkė — M. Dodge, vicepirmininkė — M. Meškienė, sekretorės — A. Vaišienė ir K. Pupkienė, iždininkė — A. Yankauskienė, korespondentės — J. Hagberg, V. Kielienė, ir J. M. Navis.

Sausio 10 d. klubas rengė pobūvį ir naujos valdybos susipažinimą.

Ši kakao spalvos šilkinė suknelė su žebenkščių palerina ypač kreipė žinovų dėmesį anądien Waldorf - Astoria įvykusioje madų parodoje.

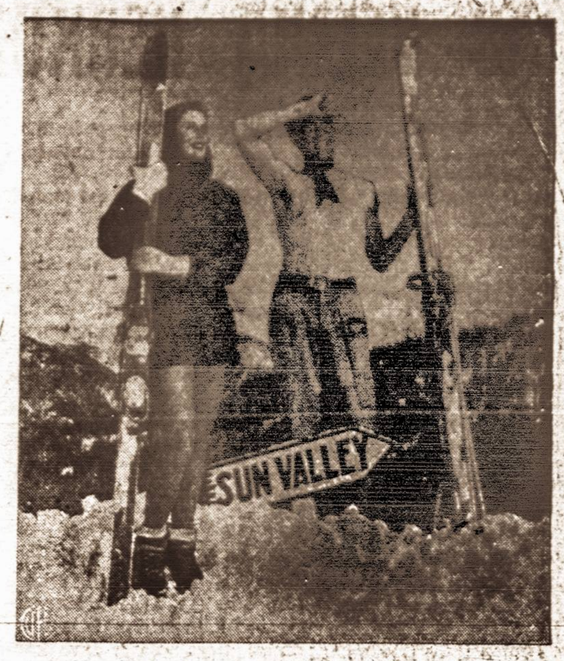

Sun Valley, Idaho, apylinkėse jau graži žiema.

HELENA'S BEAUTY STUDIO
(Lietuvaitė, Lic. Hair Stylist)
Exclusive Prescription Permanents
136-08 Roosevelt Ave. Flushing, N. Y.
Tel.: FL 9-9487

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ
Siunčia maisto ir drabužių pakietus į Europą
Bendrovė turi jau gatavus maisto pakietus, kuriuos gali ma užsakyti iš U.S.A. ir Kanados per paštą. Bendrovė ne sinaudoja tarpininkais, tad gavėjai už jos pakietus niek nemoka.

Nr 1. — $6.50
2 sv. cukraus, 1 sv. kavos ar kakao, 1 sv. bekono, 1 sv. kiaul. mėsos, 2 sv. kiaul. taukų, 1 sv. pieno miltelių, 1 sv. pieno šokolado.

No. 3 — $7.00
2 sv. Salami dešros, 2 sv. rūkyto bekono, 2 sv. kiaul. taukų, ½ sv. arbatžolių, 4 oz. kavos ekstrakto, 1 sv. bičių medaus.

Nr. 2 — $10.00
5 sv. cukraus, 2 sv. kavos, 2 sv. kiaul. mėsos, 5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. bekono, 2 sv. kond. pieno, 2 gb. tual. muilo.

Nr. 4 — $6.00
5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. rūkyto bekono, 1 kvorta valg. aliejaus.

Nr. 5 — $5.00
10 sv. kiaul. taukų.

Nr. 6 — $6.40
5 sv. kavos, 4 sv. taukų.

Sea-Gull Shipping Co. - Vedėjas M. Anuska
560 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

TAUPYKITE
Vėliausias dividendas yra 2% į metus, kredituojamas bertaininiai.
Nuošimtis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradedant nuo $25 iki $7500.
Sutaupos įdėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 nešа nuošimtį nuo paliekamos iki paskutinės metų ketvirčio dienos.
THE *Kings County*
SAVINGS BANK
135 Broadway, prie Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation
Įsteig. ta 1860

WINIFRED'S
MOTERIŠKŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ
W. Jankauskienė, sav.
3409 Walnut St., Phila, Pa.
EVergreen 2-3961

Lietuvių biznierių Radijo Valanda
WLIB NEW YORK 1190 kc
Iš WLIB, 1200 klc.
Kiekvieną šeštadienį nuo 10:30 iki 11:30 v.
P. LISAUSKAS, Direktorius
V. BUKŠNAITIS, Pranešėjas
496 Grand St.
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-7411 (ofiso)
TWining 4-8087 (namų)

LIETUVIAI ADVOKATAI

John W. Ansell
15 PARK ROW
NEW YORK CITY
Ofiso tel.: WO 2-3497 Namų tel.: NE 9-5689

PRANAS ALEXIS
Real Estate
110-18 JAMAICA AVENUE
Richmond Hill, L. I., N. Y.

STEPHEN BREDIS, JR.
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-9394

Anthony J. Weslan
(Vizlanskas)
16 Court St., Brooklyn, N. Y.
MAin 5-1260

CLEMENT A. VOKET-VOKIETAITIS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

STANLEY ZUBAVIČIUS
Advokatas įvairiems biznio ir taksų reikalams.
111 Ainslie St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-3049

KAI MIEGANTIS DAINUOJA...

—Gerą sapną sapnavau, — atsikėlęs ryte, sakau žmonai.

— Iš ko sprendi, kad geras? — klausia.

— Dainavau dideliame parengime, — atsakiau.

— Kokiame parengime? — vėl klausia.

— Neatsimenu gerai — lyg tai būtų Operetės Choro bankiete, ar Vienybės koncerte. Viena atsmenu: dainavau gerai, publika delnų plojimu net dainą nutraukė.

— Ne publika plojo, bet aš per kaktą užplojau, kad nutiltum, — atsakė žmona.

— Tai tu pertraukei man dainavimą? — klausiu.

— Aš pertraukiau ne dainavimą, tik gargimą, — pridėjo.

— Na, sakyk, kaip tau patiko mano giedojimas? — klausiu.

— O kaip tau patikdavo Lietuvoje gaidžio giedojimas, kai tu norėdavai miego?

— Nepatikdavo. Atsimenu, būdavo, parėjus iš vakarušku, tik atsigulei, o tas kipšas, kad užtrauks savo rytmetinę dainą. Rodos, griebtum kirvį ir nukirstum jam galvą.

— Man tokia mintis neatėjo, bet per kaktą gavai.

— Sapnas, sapnuotas prieš rytą, sakoma, greitai išsipildo. Aš manau, kad ir mano sapnas greitai išsipildys, ir aš tapsiu dainininkas.

— Nebūk vaikas ir nekalbėk niekų, — subarė žmona.

Aš nutilau.

— Kodėl aš negalėčiau būti dainininkas? — patylėjęs klausiu.

— Negali, nes tu neturi dainavimui tinkamo balso, — atsakė ji.

— Iš kur tu žinai, kad aš neturiu balso? — vėl klausiu.

— Aš noriu tau pasakyti, kad žmogus turi turėti tam tikrą gamtos dovaną, be kurios negali būti nei poetas, nei kompozitorius, nei dainininkas, o tu šitos dovanos neturi, — baigė ji.

— Kodėl tu Kalėdoms man nenupirkai šitos dovanos?

— Tokių dovanų krautuvėse neparduoda, — atsakė ji.

— O kur parduoda?

— Tu turėjai ją atsinešti, ateidamas į šį pasaulį, — paaiškino.

— Bet pabandyti, manau, ir be dovanos galima, ypač dabar, kai turim tokį dainos mokytoją, kaip prof. Banaitis, — paaiškinau.

— Kad prof. Banaitis yra dainų specialistas, netenka ginčytis, bet iš kelmo ir jis nepadarys dainininko, — atkirto ji.

— Aš ir nenoriu, kad jis iš manęs padarytų profesionalą dainininką, aš tik norėčiau, kad jis mano balsą aptašytų tiek, kad aš galėčiau prireikus padainuoti. Iš to naudos būtų visiems. Sakysime, kad ir taip: Padidinčiau Operetės Choro paveikslą, atsisėdęs šalia prof. Banaičio. Vienybės koncerte, aišku, pirmos vietos neužimčiau, nes, paprastai, juose dainuoja tik parinkti profesionalai dainininkai. Bet kriaučių piknike tikrai galėčiau padainuoti, ir, žinau, jie man plotų. Ir tau būtų garbė, kai žmonės sakytų: "ir tavo senis išėjo į žmones".

— Garbės būtų, ar ne, bet gėdos tikrai pridarytum, — nė nepažvelgus į mane, atsakė žmona.

— Dėl tavo užsispyrimo, išeis taip, kad mes negalėsime dalyvauti nei Operetės Choro bankiete, nei Vienybės koncerte, — pyktelėjęs, pakeltu balsu pasakiau.

— Kas uždraus dalyvauti? — nustebus paklausė ji.

— O ką aš ten veiksiu, — sakau, — dainuoti nemoku, šokti nemoku, sėdėsiu, kaip ežys, susitraukęs.

— Sėdėti neteks, pasimatysi su giminėmis, draugais, pažįstamais, laikais greitai bėga gražioje kompanijoje, — nudailina ji.

— Sakai, pasimatysi su pažįstamais. Ar tu, pereitų metų Vienybės koncerte pasimatei su savo tetule, kuri, sakai, buvo atvažiavus net iš Chicagos! Landžiojai, niurkeisi minioje, ir grįžai šlapia kaip katė išmaudyta, tetulės nesuradus, — atkirtau žmonai.

— Šiemet publikos gal bus mažiau, susirasime, — ramina ji.

— Nekalbėk niekų, — sakau, — šiemet publikos bus dar daugiau. Ir štai, dėl ko: Po gaisro svetainė naujai pertaisyta su visais patogumais, puikiausiai išdekoruota. Antra, programa bus tokia, kokios mes, brooklyniečiai, dar nesame matę, nei girdėję. Trečia, New Yorke geriausias privažiavimas požeminiais traukiniais. Broadway ir 14-ta gatvė. Išlindai iš skylės, ir tik keletas žingsnių iki Webster salės.

— Nenusigąsk, nesi klausinis, nesumaigys, daugiau publikos — geresnė nuotaika, — neva padrąsina žmona.

— Pašėltum tu su ta savo publika. Pereitais metais, einant į Vienybės koncertą, tarpdury nukrito skrybėlė ir minia sutrypė ją. Ir ką tu manai, nauja naujintelė skrybėlė, tik ką pirkta.

— Šiemet, eidamas į svetainę, skrybėlę užmauk geriau, kad nenukristų, — pajuokiančiai leptelėjo žmona.

— Kai yra rimtas reikalas, aš juokų nemėgstu. Geriau pasakyk, į kurį parengimą eisime? — paklausiau.

— Eisime į abu, — atsakė ji. — Sausio 21 d. eisime į Operetės Choro bankietą, rengiamą kompozitoriui K. V. Banaičiui pagerbti, o sausio 29 dieną — į Vienybės didžiulį koncertą. Tik tu parūpink bilietų, — paragina ji.

— Kad aš tau visą algą pereitą savaitę atidaviau, — nusiskundžiau.

— Šią savaitę gausi kitą, šisyk visos galėsi man neduoti, Padėkojęs žmonelei už pažadėtus pinigus, išsiskubinau bilietų ieškoti.

J. Šiaučiūnas

PAVEIKSLAI PARDAVIMUI

Dailininko Č. Janušo atsiųsti iš Vokietijos alfejiniais dažais ant drobės daryti paveikslai: Baltijos jūros saulėleidžiai, mėnesienos ir Lietuvos žiemos vaizdai. Be to, medinės lėkštės.

Kreiptis: K. Motuzas, 107-33 117th St., Richmond Hill, N. Y. Telef.: VIrginia 8-3138.

IZRAELIS STENGIASI ATSISTOTI ANT KOJŲ

(Atkelta iš 4 psl.)

bedarbių. Visuomenė reikalauja, kad valdžia steigtų viešuosius darbus, bet šitokio liuksuso naujai įsikūrusi valstybė dar negali sau leisti, nes neturi pinigų. Finansų ministerio pareiškimu, šiems metams valstybei reikia 1,25 bilijono dol.

Kadangi tarp zionistų vadų Amerikoje atsirado žymių asmeninių nesusipratimų, tai vyriausybė nesitiki sėkmingo aukų rinkimo plano įvykdymo. Todėl reikalingos yra privačios investicijos, kurių, deja, nėra, nes Izraelis dabartinėse sąlygose savo pramone negali konkuruoti pasauliniame turguje.

Daug vilties dedama apelsinų ūkiui. Be to, vyriausybė laukia arabų blokados pabaigos. Prasidėjus maisto gaminių pristatymui iš Sirijos ir Libano, nukristų krašte maisto produktų kainos. Bet kainos galėtų nukristi ir visame pasaulyje, o tada automatiškai pasirodytų ir antroji silpnoji pusė. Kainų kritimas reikštų ekonominę krizę pasaulyje, o pirmoje eilėje JAV ir automatiškai sumažintų Amerikos žydų tiesioginę ir netiesioginę pagalbą, o ekonominis krašto atstatymas dar ilgus metus priklausys nuo JAV.

Kai syki viešoje ekonominėje konferencijoje vienas žurnalistas paklausė finansų ministerį Kaplaną, kokią įtaką Izraeliui turėtų ekonominė krizė JAV, ministeris šį klausimą pavadino hipotezniu, tačiau buvo jaučiama, kad jo pečiais nuėjo šaltis.

RELIGINIAI REIKALAI

Tuo tarpu, kai vyriausybė sielojasi ekonominiais klausimais, visuomenei rūpi ir religiniai reikalai. Daug dėmesio skiriama šeštadienio poilsio klausimui. Tą dieną negalima įžiebti ugni, bet ar galima įjungti elektrinę srovę? Čia pagelbsti modernioji technika. Konstruojami aparatai, kurie tam tikromis nustatytomis valandomis įjungia ir išjungia elektros srovę. Religiniai įstatymai šeštadieniais draudžia melžti karves, bet leidžia gaminti sūrį, dėl to į kibirą dedamas raugas, kad pienas tuojau pat būtų paversta sūriu. Atrodo, kad religinis kursas paaštrės dar labiau, nes į vyriausybės sąstatą įėjo ortodoksai, gavę vidaus reikalų min. portfelį.

Naujasis ministeris pirmojoje eilėje visur išsiuntinėjo rabinus. Šie turėjo ieškoti ir įvykdyti apipiaustymą visų tų, kuriem anksčiau nebuvo šitai atlikta.

Visuomenė savo idealu laiko buržuazinį gyvenimo būdą, bet vienintelis tikslas yra materialinė gerovė.

KATRIE LAIMĖS?

Užsieniečiai, o ypač Jungtinių Tautų atstovai Izraelyje susidaro įspūdį, kad žydai yra nacistai. Tačiau šitai nėra visiškai teisinga. Teroristinės partijos rinkimuose gauna nedaugiau dešimtadalio visų balsų ir tai daugiausia tarp neseniai atvykusiųjų imigrantų. Fanatiški idealistai čia vaidina antraeilį vaidmenį. Visuomenei vadovauja pusiau intelektualai, bet jie nėra mistiški nacistai. Matydami, kad žydai nugalėjo daug galingesnę (bet nedisciplinuotą, netvarkingai organizuotą ir neapginkluotą) arabų kariuomenę, jie dabar sau nori visos Palestinos, mažų mažiausia net iki Jordano ir vėl trokšta pradėti karo veiksmus. Tokios idėjos gali rasti atgarsių naujų imigrantų masėje, kurie labai palankūs ekspansinėms mintims. Tuo tarpu arabai laikosi vienos politikos: kaip įmanoma kliudyti stabilizaciją.

Kieno politika yra gudresnė, katrie pagaliau nugalės, pirmoje eilėje tai pareis nuo klausimo, kada kils trečiasis pasaulinis karas. Arabai viliasi šia galimybe, o žydams ji grasina dar sunkesnėmis pasėkomis, negu jie turėjo antrojo pasaulinio karo bėgyje.

S. R.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
SEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
Iš WWRL,
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

ALBERT'S BALDŲ KRAUTUVĖS
ALBERT ELICE, Sav. ĮSTEIGTA 1920 M.
DABAR VYKSTA DIDŽIULIS ĮVAIRIŲ BALDŲ NUPIGINTAS IŠPARDAVIMAS
Miegamųjų ir gyvenamųjų kambarių baldai,
Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geriausios rūšys. Prieinamos kainos. Pilnas patarnavimas.
248-50-52-54-256 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4387.

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
53-82 72nd Pl. Tel.: HA 6-8406 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

GRANFORD RADIO STORE
(Buvusiame Vienybės ofise)
J. Yuskowski, Sav.
MES TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS,
DUODAMOS DOVANOS TIEMS, KURIE PAS MUS PERKA RADIJO ARBA TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS
193 GRAND STREET BROOKLYN, 11, N. Y.
EVergreen 7-5703

Naujai įrengta ir pagražinta
ALLIANCE HALL
(Buvusiame Vienybės name)
RESTAURANTAS IR BARAS
Puošni salė bankietams, vestuvių pokyliams, susirinkimams ir kitokioms pramogoms
Wm. Kincheloe, Savininkas
195-7 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EV 4-9352

A. Povilansko Baras ir Restoranas
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

V. A. BUDRAITIS
ĄPDRAUDOS AGENTAS
Sąžiningas patarnavimas
8552 102 Street Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 9-6773

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
Radijo Valandos:
Šeštadieniais, 5:00-5:30 v. vak.
Stotis WEVD (A.M.)
1330 kil.
Trečiadieniais, 5:30-6 v. vak.
Stotis WGYN (F.M.)
JOKŪBAS J. STUKAS
Direktorius
129 Walnut St. Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5360

Vaičiūno Viešbutis
Naujai įrengti kambariai. Centralinis šildymas. Šiltas ir šaltas vanduo. Maudynės.
Kainos nuo 5 iki 7 dol. savaitei.
Jonas Vaitkevičius, Ved.
72 Ocean Ave.
Jersey City, N. J.

KINGSLAND INN
Al. J. Grunskis, Sav.
Įvairūs svaiginamieji gėrimai.
Šviežias maistas pietums ir kitokiems užkandžiams.
Salė susirinkimams ir šiaip pobūviams
Televizija.
148 Kingsland Ave. Brooklyn 22, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8918.

J. M. BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius

Naujai pastatytame name moderniškai įrengta koplyčia.
Patarnauja ir kitiems New Jersey miestams.
24 Davis Ave. Kearny, N. J.
Tel.: Kearny 2-2588

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
123 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(SALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
110 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

JONAS PATASIUS
Laikrodžiai, žiedai, kosmetika ir religiniai dalykai
307 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

BAR and GRILL
JOSEPH BALTAITIS, Sav.
Šviežias maistas, įvairūs gėrimai
518 Grand St. Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-9407

WEST HILLS INN
M. Danielienė, Sav.
Tai viena iš gražiausių lietuviškų užeigų saloje
West Hills Road & Oklahoma Ave., So.
HUNTINGTON, L.I., N.Y.
Tel.: Huntington 3253

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
Visada suteikiamas sąžiningas patarnavimas.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

Louis Restaurant
L. ALEKSIEJUS, Sav.
Alus - Vynas - Degtinė
Pusryčiai, pietūs ir vakarienė
Pirmos rūšies maistas
44 Hudson Avenue
Ma 5-9108 Brooklyn, N. Y.

Anthony V. Grunskis
Furniture Shampooing
Drabužių valymas
Darbas atliekamas per 4 valandas.
Ridgewood Tailor
583 Metropolitain Ave.,
Brooklyn, N. Y. HE 3-5960

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
DIDELIS PASIRINKIMAS VYNO IR LIKERIO
X. Strumskis, sav.
322 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

David Loeber
Laisniuotas Plumeris
ANGLIŲ IR ALIEJAUS šildymo instaliacijos
432 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Stagg 2-7066

HAPPY DAYS
RESTAURANT & BAR
Nemokamai galite gauti svetainę pramogoms: vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams, pagerbimo vakarienėms ir kitokioms iškilmėms bei puotoms.
426 So. 5th St. Brooklyn, N. Y

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

D. Kuraitis, žymus Chicagos lietuvių biznierius, mūsų skaitytojas, su žmona Delia šiomis dienomis iš New Yorko uosto išvyksta Egipto ir kitų Viduržemio kraštų aplankyti.

Juozas Ginkus ir Juozas Tysliava grįžo iš Clevelando, kur jiedu dalyvavo ALTS valdybos posėdyje ir Antano Smetonos mirties sukaktuvių minėjime.

M. Venckus iš Elmhurst, L. I., lankėsi mūsų įstaigoje ir užsimokėjo prenumeratą Vienybei, kurią jis skaito nuo pat šio šimtmečio pradžios.

Al. Merkelis, laikinai su žmona apsigyvenęs pas rašytojų ir žurnalistų globėją Pr. Lapienę Stony Brook, L. I., Vienybei atsiuntė porą įdomių aktualių straipsnių.

Stasys Santvaras, poetas iki šiol gyvenęs pas Pr. Lapienę, gavo butą Port Jefferson, L. I., kur jis su šeima žada įsikurti.

V. Pranckienės vadovaujamo Harmonijos Anamblio koncertas įvyksta šį sekmadienį, sausio 15 d., 4 val. pp. Grand Paradise salėje, 318 Grand St. Brooklyne.

Ch. Norkus, jaunas lietuvis iš Bayonne, N. J., iškilo kaip stiprus kumštininkas, nes šiomis dienomis nugalėjo žinomą italą kumštininką Rosario Parisi.

Juozas Nickus, Lietuvos jūrininkas, kadaise gyvenęs Brooklyne, šiuo metu apleidžia Australiją ir vyksta į San Francisco, iš kur jis savo jachta dalyvaus lenktynėse tarp Amerikos ir Hawajų salų.

Birutė Laukutė, mūsų skaitytojų, žinomų biznierių Laukų duktė, išvyko dviems mėnesiams į Floridą.

A. Mikalauskas, žinomas biznierius ir veikėjas, kuris praeitų metų pabaigoje buvo sunkiai susirgęs, dar tebėra lovoje, bet, kaip teko girdėti, jo sveikata esanti žymiai pagerėjusi.

Juze Kohl, chicagietė, su dviem dukterimis, Virginija ir Gwendolyn, buvo atvykusi į Brooklyną aplankyti savo giminių Zenkų ir Vitaičių.

Edv. Pavilonis praneša, kad jo ir jo dalininko Wm. Kvietkaus restoranas Green Star, 459 Grand St., šį šeštadienį, sausio 21 d., turės savo didįjį atidarymą, į kurį kviečiami visi atsilankyti.

SUSIRINKIMAI

Ateinantį penktadienį, sausio 13 d., 8 val. vak. įvyks Taut. Klubo patalpose: 337 Union Ave., Broklyne, Taut. Klubo pirmas šių metų susirinkimas.

Susirinkime perims pareigas naujai išrinktoji Klubo valdyba, bus primami nauji nariai bei narių mokesčiai ir kt.

Narių dalyvavimas būtinas.

T. Klubo sekretorius

Lietuvių namų savininkų draugijos Brooklyn and Queens Home Owners, Inc. narių metinis susirinkimas įvyks 1950 m. sausio (January) 20 d. 8 val. vakare Leader Observer salėje 80-30 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Šiame susirinkime bus svarbių pasitarimų ir valdybos rinkimai. Visi nariai malonėkite dalyvauti.

Sausio 15 d., 12.30 val. Apreiškimo parapijos patalpose įvyks skautų vyčių sueiga.

Brooklyne ir jo apylinkėse gyvenantieji, dar neužsiregistravę skautai - vyčiai kviečiami taip pat atvykti.

IŠNUOMOJAMAS ofisas ir trys dideli kambariai su šiluma. Tinkama vieta gydytojui, advokatui, dentistui, Real Estate bei apdraudos agentui. Geroj vietoj, netoli Myrtle Ave. stoties, Broadway. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į Bar & Grill savininką, M. Laukus, 914 Broadway, Brooklyn 6, N. Y. Tel. HY 7-9378.

Vienybės koncerto dalyvė Suzana Griškaitė

PIRMIEJI OPERETĖS CHORO ŽINGSNIAI

— Naujųjų Metų d. Operetės Choras koncertavo Biznierių Radijo Valandos surengtame koncerte. Per radiją sudainavo "Už jūrių marių" K. Banaičio, ir koncerto metu, be abiejų himnų — "Beržo šakos, žemai linko", "Ant tėvelio dvaro", ir pakartojo "Už jūrių marių". Tai pirmasis choro viešas pasirodymas, vadovaujant komp. K. V. Banaičiui, susilaukęs iš muzikos mėgėjų ir publikos pasigėrėjimo ir komplimentų. Tai gražus pirmasis žingsnis naujus metus pradedant.

— Sausio 6 d. choro susirinkime išrinkta valdyba: A. Grunskis, pirm., J. Gliaudelis vicepirm., A. Strimaitienė vicepirm., K. Juknienė sekr., A. Vizbara, ižd., A. Šimkiūtė finansų rašt., A. Šližys ir E. Petrėnas — iždo globėjai, P. Juknys — choro reikalų vedėjas.

Senieji choro veikėjai, kurie chore dalyvauja nuo pat pirmųjų dienų, kaip M. Strumskienė, V. Pivariūnas, F. Morkus, K. Dikčius yra choro garbės nariais, gi choro garbės pirm. yra K. B. Kriaučiūnas.

— Sausio 21 d. choras rengia bankietą pagerbti kompozitorių K. V. Banaitį, nusipelnusį mūsų tautos muziką. Bankietas įvyks Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Bilietas vakarienei $3.50. Vien šokiams 75 c. Nakties Pelėdų orkestras gies nuo 10 val. vak. iki 2 val. ryto. Tikimasi susilaukti daug svečių.

Petras Juknys

krepšinio rungtynės Šį šeštadienį įvyksta

Šeštadienį, sausio 14 d., 8,45 val. YMCA namuose Lietuvių Atletų Klubo krepšininkai žaidžia pirmąsias antro rato pirmenybių rungtynes prieš St. Marks.

Sausio 7 d. rungtynės tarp Lietuvių Atletų Klubo ir Apreiškimo parapijos tarptautinės komandos CYA baigėsi 54—54. Rungtynės buvo nutrauktos 6 sek. prieš pabaigą. Plačiau kitam numery, sporto skyriuj.

Vasario 16 sukaktis

NEWARK, N. J. NJL Taryba jau pirmiau buvo nutarusi ruoštis Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimui. Tuo reikalu jau yra įvykę keletas valdybos ir komisijos posėdžių.

NJL Taryba Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimą rengia vasario 17 d. su kalbų ir meno programa ir kviečia visus vietos ir apylinkės lietuvius šiame minėjime dalyvauti. Tolimesnės lietuvių kolonijos prašomos tokius minėjimus vietose surengti. Reikalui esant, NJL Taryba sutinka padėti sudaryti reikalingas programas.

1950 metų veiklos reikalais NJL Taryba yra nutarusi sukviesti organizacijų atstovų susirinkimą, kuris įvyks Lietuvių šv. Jurgio Draugijos salėje, 180 New York Ave., Newarke, vasario 3 d., 8 val. vakare.

Be kitų reikalų, bus pasitarta: vasario 16, birželio 15 minėjimų ir New Jersey Lietuvių Dienos (liepos 2) reikalais.

A. S. Trečiokas,
NJL Tarybos Sekr.

PATIKSLINIMAS

Pereitame Vienybės numeryje sporto žiniose turėjo būti: "Sausio 1 d. prie 500 šventiškai nusiteikusių žiūrovų Klasčiaus salėje Lietuvių Atletų Klubo krepšininkai nugalėjo Brooklyno Vyčius 59—38 (22-20), bet ne 39—38 (22-20), kaip klaidingai buvo atspausta.

TAUTININKŲ KLUBAS PRADEDA 22 METUS

Tautininkų Klubas šiais metais pradeda 22-uosius savo veiklos metus.

Taut. Klubas nebuvo ir nėra sujungtas su jokia partija, jis stovi savo tautos sargyboje, pirmon vieton statydamas tautiškumo reikalus ir stengdamasis savo nariams įkvėpti ir ugdyti juose savo tautos meilę ir ištikimumo jausmus šaliai, kurios piliečiais yra beveik visi senesnieji klubo nariai.

Reikia pasidžiaugti, kad ir vienoje ir kitoje veiklos srityje perniai nemažai nuveikta. Visi tautiniai reikalai buvo remiami aukomis. Taut. Klubas dalyvauja N. Y. Liet. Taryboje, Tarybos šauktoje draugijų konferencijoje, Tautinės Sąjungos Seimelyje, Visuotiniame Am. Liet. Kongrese, Lietuvių Dailės Parodoje, ir visur ten, kur dirbama lietuvių ir Lietuvos naudai.

Perniai Taut. Klubas neteko trijų savo narių: A. a. Antano Lėlio, Vinco Baltrušaičio ir Juozo Stelmoko (Šarkio), šis pastarasis klubui priklausė per 18 metų ir nors jau turėjo arti 80 metų amžiaus, buvo didelis lietuvis patrijotas ir ištikimas klubo narys.

T. Klubas nevaržo savo narių asmeninių įsitikinimų. Didžiuma klubo narių priklauso parapijoms, bet kairiųjų pažiūrų ir bolševikuojančių į savo eiles nepriima. Perniai Taut. Klubo nariai uoliai darbavosi tremtinių reikalams. Iš T. Klubo patalpų tremtiniams yra išsiųsta šimtai siuntinėlių su maistu bei drabužiais. Kai kurie klubo sušelptųjų tremtinių jau yra atvykę į šią šalį, įsikūrę New Yorke ir laukiami įstojant klubo nariais.

Naujai iš tremties atvykusiems mūsų tautiečiams, be skirtumo, teikiama moralė ir materialinė pagalba.

Dabartinis klubo reikalų vedėjas D. Klinga ir kiti klubo vadovybės nariai daugeliui atvykusiųjų padėjo įsigyti pirmus pilietybės popierius bei atlikti kitus valdžios reikalaujamus formalumus. Klubas savo patalpose turi nemažą knygyną, kuriuo dabar naudojasi naujakuriai, ypač jaunimas.

Pradėdamas naujus metus, klubas tikisi papildyt savo eiles naujomis jėgomis, atlikti dar daug kultūringų ir mūsų tautai naudingų darbų.

Klubo sekretorius P. N.

METINIS VIENYBĖS KONCERTAS — PASKUTINĮ ŠIO MĖNESIO SEKMADIENĮ

Paskutinį šio mėnesio sekmadienį, sausio 29 dieną Webster Hall, New Yorke, įvyksta metinis Vienybės koncertas, kurio visi laukia ir kuriam visi ruošiasi.

Jau žinoma, kad šių metų Vienybės koncerto programoje dalyvaus tokios muzikos ir dainos meno jėgos, kaip Juzė Augaitytė, Lietuvos valstybinės operos artistė, Ipolitas Nauragis, taip pat Lietuvos operos artistas, kurį ir užsienio spauda nekartą yra pavadinusi "lietuvišku Šaliapinu".

Bet ir Amerikos lietuvių talentas Suzanos Griškaitės asmenyje Vienybės koncerto programoje bus tinkamai reprezentuojamas. Suzana Griškaitė šiandien yra viena stipriausių lietuvaičių dainininkių Amerikoje. Ji, beje, su Ipolitu Nauragiu dainuos ir duetus.

Metiniame Vienybės koncerte pirmą kartą pasirodys žinoma pianistė Galina Leonienė iš Baltimorės.

O kur dar Runcė Dandierinas, kuris taip pat pirmą kartą pasirodys mūsų publikai ir kuris yra pasiruošęs visus juokinti iki ašarų?

Be to, koncerto programoje pirmą kartą dalyvaus prof. K. V. Banaičio vadovaujamas vyrų oktetas "AIDAI". Prof. Banaitis, kaip žinoma, yra buvęs Lietuvos Konservatorijos direktorius ir žinomas kompozitorius.

Vienybės koncertais, paprastai, domisi ir tolimų miestų lietuviai. Be Didžiojo New Yorko lietuvių, į Vienybės koncertą atvyksta svečių iš šių miestų: Chicagos, Clevelando,

IPOLITAS NAURAGIS

Pittsburgho, Baltimorės, Philadelphijos, Scrantono, Waterbury, Ansonia, Bridgeporto, New Britaino, New Haveno, Worcesterio, Bostono ir kt.

Pradžia 4 val. po pietų. Po koncerto programos — šokiai, kuriems gros Adomo Jezavito orkestras.

Vienybės koncerto programos metu įvyks Lietuvių Dailės Parodos laimėjimų dalinimas. Visi, kurie yra pirkę tos parodos bilietų, turi progos laimėti tris labai vertingas dovanas: televizijos aparatą, radijo aparatą ir 100 dolerių.

GRAŽI WEBSTER SALĖ

Webster salė, kurioje sausio 29 d. įvyks Vienybės metinis koncertas, dabar yra dar gražesnė, negu pirma, prieš gaisrą. Viskas labai gražiai išpuošta ir išdekoruota.

Be to, privažiuoti taip pat labai patogu. Visi požeminiai keliai veda į Union Square, iš kur į Webster Hall, 11th Street ir 3rd Ave.

IEŠKO GIMINIŲ

Marta Šiušytė - Terminienė iš Ramoniškių kaimo, Viekšnių parapijos ieško savo seserų ir brolių: **Onos Bučienės, gyvenusios Kairiškių km., Tryškių par., Elzbietos Kilpienės, gyv. Medvalkio dv., Akmenės par., Jono Šiušio, gyv. Ramoniškių km., Mažeikių apskr., ir Kazimiero Šiušio, gyv. Klaipėdoje.**

Žinantieji, pažįstantieji ar girdėję apie juos maloniai prašomi pranešti šiuo adresu: Mrs. Kazimira Davidian, RFD 4, Half Hollow Rd., Huntington, L. I., N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

KONCERTAS IR ŠOKIAI

rengia

HARMONIJOS ANSAMBLIS

ved. V. Tamkiūtės - Pranckienės

Sekmadieni, sausio - Jan. 15 d., 1950 m.

4 val. vakare

GRAND PARADISE SALĖJE

318 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Dalyvauja: Aleksas Vasiliauskas, Jurgis Dirginčius, Vyrų Oktetas "Aidai" ir p-lės J. Bichnevičiūtės Tautinių Šokių Grupė

Rezervuotas Bilietas — $1.75

Nerezervuotas — $1.25

Šokiai nuo 7,30 val. prie A. Jezavito orkestro — $1.00

Al. Vasiliauskas

V. Pranckienė, Harmonijos Ansamblio Vedėja

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galitę gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.

Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nuzikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).